Postimees

69. aastakäik.

Ilmub iga päew warahommikul.

„Postimehe“ esmaspäewane nr. ilmub keskpäewal.

Toimetuse ja talituse aadress: „Postimees“, Tartu. — **Kõnetraadid:** talitusel nr. 80, toimetusel nr. 186 ja nr. 2-86. Telegrammi-aadr.: Postimees, Tartu.

Toimetuse kõnetunnid: Jaani uul. nr. 11/13, lehe toimetuses igal äripäewal kella 11—1 lõunal. Peatoimetaja kõnetund 12—1.

Käsikirjad mitte-kirjasaatjate poolt arwatakse hinna alla, kui neile tasunõudmine peale on kirjutatud. Tarwitamata käsikirjad hoitakse ainult selleks sobiwil alal.

„Postimees“ asub Jaani t. nr. 11/13 (omas majas) ülikooli wastu. „Postimehe“ raamatukauplus Suurturg 16, telefon 250. „Postimehe“ Tallinna kontor asub Kuninga t. nr. 6, II k., tel. 16-11.

Aadressi muutmise korral tuleb 25 m. maksa ja wana aadress ülesanda. Saatmata-jäänud numbrid saadab lehe talitus ainult 14 päewa jooksul peale numbri ilmumist maksuta järele.

Üksik nummer 5 mrk.

„Postimehe“ tellimishind:

Kodumaale:	1	kuu	peale	postiga	110	marka,	postita	95	marka
	2	:	:	:	220	:	:	180	:
	3	:	:	:	300	:	:	250	:
	4	:	:	:	390	:	:	340	:
	6	:	:	:	550	:	:	500	:

Wäljamaale 1 kuu peale 250 marka.

Kuulutuste ühe weeru millimeeter kuulutuste küljel 5 marka, lehe eesotsas 10 marka, tekstis kuulutuse kirjaga 12 mk. ja tekstis teksti kirjaga 15 mk. Esimise päewa õhtul k. 5 ülesantud kuulutused ilmuwad järgmisel päewal.

Hinnaliste lisade tellimishind:

„Lasteleht“ 30 mk. weerandaastas. „Terwis“ weerandaastas 30 mk.

Tellida wõib lehte igast päewast alates kuni iga kuu wiimase päewani.

Nr. 226. Pühapäewal, 23. (10.) augustil 1925. Tänaft lehte on 10 lehekülge. Nr. 226.

Tallinna näitus-messil lõpul peame omale meelitawaks kohuseks awaldada sügawamat tänu kõigi nende soojade poolehoiu awalduste eest, mis meile nii rohkel arwul meie esinemise puhul näitusel osaks on saanud.

Juba mõnda aega laotawad meie wõistlejad jutte laiali — kohaliku Saksa ajalehe kaudu on katsutud isegi ajakirjandust selleks wõita — nagu walmistaksime meie oma saiajahusid maisist.

Meie kõrgewäärtusl. saiajahud walmistatakse puhtast nisust ilma ühegi kõrwalalneta.

Meie saiajahud on head

ja kuna wõistlejad meie jahudega **headuse** poolest wõistelda ei suuda ja nende oma jahude müük selle tõttu kinni on jäänud, siis püüawad nemad niisuguste juttudega ostjaid meilt ära meelitada.

Mitte kõditawaks tehtud kõmujutt ei määra jahu headust, wald tema tõsine wäärtus.

Tarwitajad, kes meie jahusid weel küpsetanud ei ole, tehke seda kiirelt, siis näete, et **palju kaotanud olete** selle läbi, et senini wõistlejate jahusid tarwitanud olete. Teie jääte edaspidi meie alaliseks ostjaks. Siis saate ka aru, miks meie weski ööd-päewad läbi kolme wahetusega töötab.

J. Puhk & Pojad Tallinnas

Peakontor: Rannawärawa puiestee nr. 21. **Kaubalaod:** Jahu tän. nr. 3. **Püülijahu suurweski:** Rannawärawa puiestee 21. **Kruubi- ja jahuweski:** Saani t. 2.

Tartu kontor: Suurturg nr. 12, telefon 6-63. **Pärnu kontor:** Nikolai tn. 6, telef. 190. **Narwa kontor:** Tallinna maant. 5. telefon 27. **Walga kontor:** Wabaduse tän. 32, telef. 91. **Wiljandi kontor:** Tallinna tän. 3, telef. 211. **Petseri kontor:** Wõru tän. 2, telef. 70.

Tallinna Krediit Pank A-S.

Suur Karja tän. nr. 23, oma maja.

Asutatud 1907. aastal. — Telegrammi aadress; Krediitpank“.

Osakonnad — Haapsalus, Nõmmel ja uus awatud

Narwas, Westerwalli tän. nr. 6.

Igasug. panga operatsioonid sise- ja wäljamaal.

Central

Pühapäewal 23. augustil. — — Kahekordne eeskawa.

Central

I) Seitse õnnetut aastat
Peaosas **Max Linder.**

II) Suurhertsogi finantsid
Peaosas **Harry Liedtke, Alf. Abel, M. Christian.**

Algus kell 4. — — — Kell 10 ja 12 **Rahwaetendus.**

„Ossi miljonäär“. Peaosas **Ossi Oswalda.** — **Lõpuks tore naljapilt.**

H. Treffneri gümnaasium.

Klassikagümnaasium,
Humanitaargümnaasium,
Reaalgümnaasium,
kuueklassiline algkool.

Wastuwõtmise- ja järeleksamid

algawad 27. augustil kell 10 hommikul.

Wastu wõetakse kõikidesse keskkooli klassidesse (algkooli lõpetajad ilma eksamita) ja 1. ning 5. algkooli klassi.

Koolitöö algab esmaspäewal, 31. augustil k. 9 hom.

Kooli juhatus.

Ettewalmistused tööpuuduse kõrwaldamiseks.

Põllutöö hooaja lühuse jõudmisega kerkib jällegi päewakorrale tööta tööliste küsimus. Põllumajandus on meie rahwal waldawaks tööalaks, mispärast põllutööde waheajal — talwel põllutöölistel eriti tööpuudusega wõidelda tuleb.

Kui waadelda statistilisi andmeid selle kohta, kui suur osa meie rahwast enesele põllutööga ülespidamist teenib wõrreldes teiste mitmesuguste tööaladega, siis näeme, et põllumajanduses ümmarguselt 59 protsendist, tööstuses 16 ja muudel aladel 25 protsendist kogu rahwast tegew on. Sellega on ka seletataw, et just talwel tööpuudus tekib ja teraiwa kuju omandab.

Sellepärast on wastawad asutused juba ettewalmistusi tegema hakanud töömuretsemiseks talwe kuudel.

Kuna meie kui noor riik tööta tööliste küsimusega weel lähikest aega tegemist teeme, siis ei ole meil ka weel suudetud kindlat süsteemi luua tööde korraldamises.

On põllutöö waheaegadel tehtud rohkem juhuslikke töid, et aga inimestele wõimaldada puhut toetuslise abiraha asemele, seda töötasu näol wastu wõtta.

Tööde süstematiseerimine linnades kuulub linnaomawalitsuste ülesannete hulka. Ja ei wõi öelda, et siin tööpõlde ei leiduks, mis hädatarwilised ja mis suurele arwule inimestele teenistust wõimaldawad.

Tartus näituseks wõimaldaks kanalisatsiooni wõrgu korraldamine ja laiendamine uuesti juure kaswanud linnaosadesse õige mitmeks aastaks paljudele teenistust.

Loomulikult ei saa siin ühe aastaga kaugele, kuid kõige tähtsam, mida silmas tuleb pidada, on kindel kawa kogu linna ja selle edaspidise arenemise wõimaluste seisukohalt.

Meil on endistel aegadel selle poolest ekssammusid tehtud, kuna ainult päewa tarwiduste seisukohaselt on töötatud. Praegu näit. tekitab suuri raskusi kanalisatsiooni wõrgu laiendamine Tähtwere mõisa maa peale ehitatud linnaosasse, kuna wanalinna kanalisatsioon nii kõrge on ehitatud et uuest linnaosast wett ära ei tõmba.

Kuid on weel palju teisi sarnaseid töösid, mis suuremale hulgale teenistust wõimaldawad, selle juures aga linna arenemise seisukohalt hädatarwilised. Oleks mõttetu mõne sarnase ettewõtte juure asuda, mis ainult mõnele kümnele inimesele tööd wõimaldaks, selle juures aga siiski wäga kulukas oleks. — Mõnelt poolt olla näituseks soowitatud raudsilla ehitamisele asuda Holmi tän. kohalt üle Emajõe.

Meie arwates peab see mõte küll täiesti kõrwale jääma. Oleme alles ühe silla ehitamisega ametis ja teise silla ehitamise poolt rääkiwad põhjendused peawad igatahes kindlasti taganema teiste hädaliste tarwiduste ees.

Kuna raudsilla osad wabrikus kõik walmis tehakse ja koha peal ainult kokku pannakse, siis annaks selle silla ehitamine õige wäikesele arwule inimestele tööd, nõuaks aga linnalt materjali näol hiigla summasid, mida ei ole.

Wõidakse öelda, et raudosade walmistamine wabrikutes samuti paljudele tööd annab. Peab aga meeles pidama, et see töö ainult üksikutele kättesaadaw on. Ei saa põllutöölist ega tööta kingseppa selle töö juure rakendada, sinna kõlbawad ainult sepad ja teised rauatöölised. Kui riik tööta tööliste arwel summasid kulutab, siis kuleks neid ikkagi wõimalikult üldhädalisteks kuludeks tarwitada.

Kas ei oleks mitmewõrdselt hädatarwilisem kohtu hoone ehitamine Tartusse. — Oleme mitmel puhul kirjutanud, missuguses wõimatumates oludes kohus Tartus töötama peab ja missuguse halwawat mõju see rahwa õigustunde ja rahwamajanduse peale awaldab. Kuid kõik on senini jäänud endiseks ja tänawuses eelarwes on esialgsel tuulutamisel kohtuministeeriumi eelarwest isegi wähemad kulud maha tõmmatud.

Kasutatagu need miljonid, mis tööta tööliste peale Tartus ja maakonnas wälja antakse, kohtuhoone ehitamiseks, siis tuleks ta sedawõrd odawam, sest need summad peab nii kui nii wälja andma.

See oleks asja üks külg. Kuid teisest küljest tuleb töö puuduse all kannatajatel enestel rohkem hoolt kanda töö leidmise eest. Ei saa ometi sarnase hingeloluga kaugele, kui ainult lootma jääda, et riik peab kõigile tööd anurütsema ja tööd leidma. See on liiga linnasaksalik hoolealuse arusaamine.

Selle asemele, et istuda linnas ja oodata tööd, tuleb minna maale ja seal leidub õige palju tegemist mitmesugustel aladel. Tihti tuleb maal puutöömeest või lihtsat töömeest otsida ja ei olegi saada. Ka tuleks töö börsidel linnade-waheline töötsimise ja pakkumise liit luua.

Praeguse korralduse juures näituseks on tihti lugu nii, et Tartus tööbörsis inimesed tööd ootawad, Wõljandis, Wõrus ehk mujal aga töölist miski hinna eest saada ei ole. Tööbörsid peawad juhtima inimesi laiali üle maa, sinna kus on tööd.

Inimesel ise tuleb aga loobuda sellest hoolealuse meeleolust ja ise ka oma terwe jõud kokku wõtta töö leidmiseks. Siis saadakse raskustest palju kergemini üle.

—s.

Soome põllutöömasinate ja -riistade ladu

J. J. Paulson

Tallinnas, Narwa maantee nr. 52. Kõnetraat 18-11.

Ainuesitaja Eestis.

Soowitame põllumeestele laost: Proowitööde Eestis heakskiidetud ja esimeste auhindadega kroonitud **Soome, „SAMPO“ wiljapeksumasinaid** ja **BMW naftamootorid,** magneetosüütamisega **„OLYMPIA“ petroleumimootorid, lokomobiile,** kuulsaid **Soome „HANKMO“** äkkeid, wedruäkkeid, heinamaaäkkeid, reaskülwimasinaid **„TULOS“,** hobuserehasid, heinakokkuwedajaid hekslimasinaid, käsiturbapuhastajaid, wiljasorteeriaid jne. jne.

Suur walik. Odawad hinnad. Head maksutingimused.

Elwa näitusele tulejatele!

Pühapäewal korraldab „Postimehe“ üksikute numbrite müüki näituse platsil

hra LELL ja Ko — Elwas.

Samuti on näituse ajal üksikute numbrite müük

kõigis alalistes müügikohtades Elwas.

Taimewõi ja õlide tehas

A.-S. „EXTRAKTOR“

Tallinnas, Telliskiwi uulits nr. 9, kõnetraat 29-03.

Soowitab oma tehaste saadusi:

kõrgewäärtuslist taimewõid **„Priima“** ja kahekordselt puhastatud kokuswõid **„Taimi“**

Peale selle — kookus raswa, päewalille ja lina õlisid, wärnitsat, õlikooke jne.

Tehastel on **uued, ajanõuetele wastawad külmetusruumid,** mis wõimaldawad ja kindlustawad tehastele ainult kõige paremaid taimewõi sortisid turule lasta.

Tapetid:

siidi, samet, nahk kui ka odawaid, wõistlemata suures wäljawalikus soowitawad

A. MARKUS & H. SEEZEN

Suurturg nr. 3, Raatuse kõrwal.

Soome tapeete,

15 mk. rull ja kallimaid, suures wäljawalikus soowitab **F. Wanatalu** raamatukauplus, Promenadi tän. 4, Tartus.

Taimewõi ja õlide tehaste „Extraktor“ pawiljon näitus-mesil.

Nõupidamine lina asjus.

Neljapäewal, 27. aug. kl. 11 e. l. on kaubandus-tööstusministeeriumi ruumes suurem nõupidamine lina asjus. Päewakorral on muu seas Eesti lina standardi kindlaksmääramise küsimus ja wäljawoo kontrolli teostamine.

Liha wäljawedu Rootsi.

Rootsi terwishoiu peawalitsus on lubanud Tallinna linna tapamaja tempiliga warustatud liha ja lihasaadusi Rootsi sisse wedada.

Kes teeb takistusi Eesti-Wene majandussuhete arenemisele?

„Ekon. Schisn'is“ 18. aug. tuuakse sõnum Eesti-Wene kaubanduskoja koosolekust Tallinnas 12. aug. Sõnumis öeldakse selle koosoleku kohta muu seas:

„Arutati abinõusid, kuidas parandada majandus-suhteid Eesti ja Wene wahel. Kõnelejad panid ette walitsusel kõrwaldada takistused, mis segawad loomulikkude kaubandus-suhete tekkimist nõukogude liiduga. Walitsuse esitajad teatasid, et kõik takistused kõrwaldatakse.“

Sel puhul teatatakse meile ametlikult poolt, et Eesti walitsuse esitajad sarnase teadaandega koosolekul mitte ei esinenud ja neil ka selleks põhjust ei olnud, sest Eesti walitsus ei ole iialgi Eesti-Wene majandus-suhete arenemisele takistusi teinud, waid neid kõigi abinõudega püüdnud arendada.

Läti majandusline delegatsioon Wenemaale.

Nõuk. Wenemaale saadetawa majanduslise delegatsiooni asjus otsustas Läti walitsus, et delegatsioon tuleb moodustada majanduslisest organisatsioonidest, poliitilisest parteidest ja riigiasutuste esitajatest. Majanduslised organisatsioonid annawad 6 esitajat, poliitilised parteid 6, peale selle walitsuse esitajad. Delegatsiooni poliitilise osa organiseerimine usadati wälisminister Meierowizi kätte. Delegatsiooni ülesannete hulka kuulub: 1) selgitada Wenemaal krediteerimise küsimust, 2) eksportdi ja importdi wõimalused ja 3) segaaktsiaseltsi asutamine ja ühendus Wenemaa trustidega.

Tschitscherin sõidab Warssawi.

„Rzeczpospolita“ teatab: Nõuk. Wene wälisasjade komissar Tschitscherin peatab oma wäljamaa reisilt tagasi jõudes ka Warssawis. Poola diplomaatilised ringkonnad arwatawad Tschitscherini reisile suure poliitilise tähtsuse.

Leedu rahwusliku teatri direktor

jõuab lähemal ajal studio eesmärgiga Lätisse, Eestisse ja Soome, et tutwuneda nende riikide teatritega. Ühtlasi kawatsewad leedulased mõnda nimetatud riikide kirjanikkude tööd oma repertuaari wõtta.

Mäss Dwinski wangimajas.

Dwinski wangimajas tõstsid 4 ühte kongi paigutatud wangi mässu ja surmasid 2 wangiwahti. Kui suurem arw wangiwahte kohale ruttas, andsid 3 mässajat alla, kuda üks, röövmõrtsukas Denissow enesel kõri noaga läbi lõikas.

„Rahwaleht“

on tänasest peale iga

teisipäewa, neljapäewa ja laupäewa

hommikul Tartus müügil.

„Rahwaleht“ on ajaleht kõigile, kel aega wõi raha ei jätku lehtede lugemiseks.

Willast lõnga

kudujatele soowitan wõistlemata odawate hindadega

A. Leib

Tartus, Promenadi tän. 9.

Märkus: Lähemal ajal jõuab pärale suurem saadetis willast lõnga kõige moodsamates wärwides.

Rootsi kuningapaari külastäit Soome.

Suurewiisilised pidustused, tormilised auawaldused kogu rahwa poolt.

„Soome wõib alati loota Rootsi poolehoiu peale.“

Helsingist, 21. augustil. Täna saabus siia Rootsi kuningas Gustaw, kuninganna Victoria ja prints Wilhelm ühes saatjaiega, et külastada Soomet.

Halwast ilmast hoolimata täidawad määratu suured rahwahulgad tänawaid, linn on rikkalikult mõlemi maa lippude, wannikute ja auwärawatega ehitud. Rahwaga täidetud aurikud, mootorpaadid ja purjekad sõitsid kuningapaarile merele wastu.

Kell 10,20 min. külasid Sweabori kindlusest terwituspaugud. Kuninga laewastik — kaks soomuslaewa ja 4 miinipaatjat — sõitsid Gronberg-Jorgeni.

President Relander ühes abikaasa ja saatjatega sõitis jahtlaewal „Eläköön“ kõrgetele külalistele wastu. Kui kuningapaar maale tuli, ütles neile president „tere tulemast“ Soome pinnal. Helsingi linnawolikogu esimees terwitas kuningat pealinna nimel. Kuningas wastas südamlikkude sõnadega. Ta ütles, et Soome wõib alati Rootsi poolehoiu peale loota.

Rahwahulgad panid kuninga auks toime wainustatud meeleawalduse. Õpilased pildusid lilli kuningapaari jalge ette. Muusika mängis kuningalaulu.

Kuningas ja president sammusid auwatide eest mööda. Presidendi lossis oli eine kuningapaari auks. Pärast lõunat sõitsid kõrged külalised määratu rahwahulkade meeleawalduste saatel läbi linna. Waadati pealinna tähtsamaid kohti. Õhtupoolel oli linnawalitsuses kuninga auks tee ja õhtul presidendi lossis gala-dinee.

Selle järele korraldasid üliõpilased rongikäigu tõrwikutega. Lõunasadamas pandi toime Weneetsia regatta.

Homme jatkatakse pidustusi.

Homme õhtul sõidab kuningapaar Wiiburi, et seda ja teisi ilusaid Soome kohti waadata.

Miljoniline raha kõrwaletoimetamine rahwapangas.

Raha weab ka korraliku ametniku kiusatusesse.

20. sõp. tuli awalikuks, et Rahwapanga kassapidaja Tallinnas Joh. Rootsi panga rahasid kõrwale on toimetanud. Asi tuli selleläbi awalikuks, et Pilistwerest päriti telefoni teel järele, kas nende tšeki järele on Rahwapangas raha wastu wõetud, mis Scheeli panga kaudu pidi tulema. Järelwaatamisel selgus, et raha wastu wõetud ei ole. Päriti järele Scheeli pangast, kust seletati, et raha makstud ja Rahwapangas wastu wõetud. Kuid Rahwapanga kassaruandes ei olnud wastawat summat ära märgitud. Tekkis kahtlus, et siin raha kõrwaletoimetamisega tegemist on. Saadeti kassapidaja järele, wiimane panka aga ei ilmunud, waid läks kriminaalpolitseisse ja palus end areteerida. Mees wõeti wahi alla ja alustati juurdlust, kus selgus, et kahel juhtumisel on ette tulnud raha kõrwaletoimetamist, üks kord 700.000 ja teine kord 300.000 marka.

Edaspidisel ülekuulamisel, kuna põhjust ei olnud oletada, et raha kuidagi priiskamise peale ära kulutatud, tunnistas kassapidaja, et ta osa kõrwalepandud rahast on oma asjus talus Baltiski lähedal ära peitnud. See raha, 300.000 mrk., leiti koha pealt üles. Teise summa kohta ei ole kassapidaja seletust annud.

Kassapidaja Rootsi on endine sõdur, Wabaduse Risti kawaler ja autasuks maad saanud. On seni wäga korralikult oma tööd teinud ja ainult wiimasel ajal on wõinud märgata wabamat elamist. Kuna tema wastastiku wastutawate ametnikkude ühingu liige, siis tasub wiimane pangale tehtud kahjud, wõi tasutakse kahju talu kaudu.

Balti wälisministrite konwerents Genfis?

Soome wälisministri ettepanek konwerentsi Genfis 5. septembril ära pidada.

Soome wälisminister teatas juba Helsingis kokkusaamisel meie wälisministrile kui Balti riikide konwerentsi korraldajale, et ettetulnud takistuste ja töökoormatuse tõttu Soome walitsusel raske oleks kõigi konwerentsi küsimuste kohta wastawaid ettepanekuid 25. aug. wälja töötada. Osatati mõtet, Tallinna konwerentsi mõneks päewaks edasi lükata. Kuna aga selgus, et edasilükkamise puhul teistel osawõtjatel minister raske oleks konwerentsile tulla, ja siis weel Genfi rahwasteliidu täiskogu koosolekule jõuda, tegi Soome wälisminister ametliku ettepaneku, konwerentsi ära pidada Genfis enne liidu täiskogu koosolekut 5. septembril. Wälisminister Pusta andis selle ettepaneku edasi Poola ja Läti walitsusele, soowitades seda wastu wõtta.

Kuuldawasti on Lätist juba nõusoleku wastus saadud.

Otepää näitus awati eile.

Eesti põllumajanduslise näituste hällis, Otepääl awati eile 22. sõp. põllumajanduseline näitus. Näituse korraldajaks on põllumeeste selts K. Neumann'iga eesotsas, kes ka eile näituse lühikese kõnega kell 12 p. awas.

Näituse tugewamaks küljeks on käsitöö osa. Kuid ei puudu ka põllutööriistad ja masinad „Tegur'i“, ETK. ja t. poolt. Huwitawate wäljapanekutega on esinenud Wana-Otepää algkooli põllutöö klass ja põllumeeste seltsi katsetalu. Wiimase poolt oli wälja pandud heintaimede kogu oma katsealast. Ühel ajal näitusega korraldati eile warsanäitus, kuna hobused ja kariloomad käna näitusele tuuakse.

Eile näitusest ülewaadet tehes wõis oletada, et see hästi korda läheb. Näitus lõpeb täna.

Haridusminister sõidab Wenemaale

Wene teaduste akadeemia pidustustele.

1. sept. algawad Wenes Wene teaduste akadeemia 200 a. juubeli-pidustused. Eesti walitsuse esitajana wõtab neist pidustustest osa haridusminister prof. B. Rahamägi. Kutse on saadetud ka Tartu ülikoolile. Kes ülikooli esitajaist sõidab, ei ole weel teada.

Jaapanlaste huwi meie kehakaswatuse wastu.

Tallinnas wiibiwad kaks Tokio kehakaswatuse ülikooli õpilast, kes siia paariks nädalaks jääwad, et põhjalikult tutwuneda Eesti kehakaswatuse ja spordi arenemisega. Siit sõidawad nad edasi Hessingi ja jatkawad reisi Skandinaawia maadesse.

Juurdlus Kunda weretöö asjus.

Saksa paatide kaptenid areteeritud.

Eilse päewa jooksul toimetajid wõimud Kunda wahejuhtumise asjus juurdlust kohapeal. Ülekuulamise tagajärjeks oli mõlemi Saksa mootorpaadi kaptenite ja ühe Saksa madruse areteerimine, kes kuni korralduseni Narwere wangimaija paigutatud. Kohtuwõimude poolt on kindlaks tehtud, et käesolewas wahejuhtumises ei ole süüdi meie tolli- ega piirimaawurid. Sakslaste poolt haawatud kordonnikem on paigutatud Narwere haigemaija.

Pooled piiritusewabrikud suletakse.

Piirituse wäljawedu nullini langenud.

Et Eesti piirituse wäljawedu nullini on langenud ja wabrikud ainult sisemaa turu jaoks töötawad, on päewakorrale kerkinud osa wabrikute sulgemise küsimus: 200 wabrikust kawatsetakse sulgeda 100.

Kodulinnu pidamise mõtte ümber.

„Kanapalawik" meil. Terawuseni lahkuminewad mõtted. Ameerika suurlinnupidamise mõtte liikumine Eestis. Põllutööministeerium kahe tule wahel. „Ameerika linnupidamise kooli" asutamise kawatsused. Munaeksport ootab ühistegelasi.

Eestis on alanud niinimetatud „kanapalawik". See „palawik" awaldub selles, et inimesed käiwad üksikult ja hulgawiisi kui haiged mõtetes ühest kanakaswatusest teise, otsiwad üles mõisad, talud ja alewikud, kus kuulawad kana- wõi linnupidamisi olewat, waatawad, küsiwad, uuriwad: kas maksab, palju munewad, palju kulutawad, kuidas peale hakata, kust saab juhatust, palju läheb kapitali jne. Kõik broshüürid, raamatukesed ja lendlehed, mis kätte puutuwad, loetakse läbi, käiakse ministeeriumides ja eriteadlaste juure. On olnud juhuseid, kus mõnda meest „haigus" juba „surmawalt" kabanud.

Ja need esimesed ohwrid pole ainukesed, neid langeb palju sellesse „palawikku". Selle suure õhina järele, mis meil kanapidamise alal tekkinud on, peab tulema reaktsioon nagu iga õhika järele, nagu see oli meie kaubanduse ja tööstusega, kui talitatakse ettemõtlematult, palawikuliselt ja uisapäisa.

Milleşt on tingitud meil see „palawik"?

Meie rahwamajanduse ümberkorralduseşt ja uuestisünnişt. Maalt woolas noori inimesi linna, kes arwasid seal omal hea olewat. Kuid kontorid ei mahuta neid kõiki ära, ja kainem osa hakkab tagasi maale walguma. Nüüd otsitakse paika, kus midagi ette wõtta saaks. Linnupidamise ajalugu teab tõendada, et suuremad linnukaswatajad on tulnud linnast.

Teiseks põhjuseks on meie põllumajapidamise wäikemajapidamiste süsteem, millele linnupidamine eriti wastaw oma ainelise wäheleppiwusega algamisel.

Peale selle: kõrge kanamunade ja linnusaaduste hind turul, kindlustatud alaline turg, propaganda lehtedes ja könedes wilksataw. wõrdluseş suureşt tulutoowuseşt.(17 kana ja 1 lehm,400 kana ja 20 lehma,200muna kanaşt aastas à 10 m. tükk = 2000 m., ühe kana tulu 500 m. aastas, puhas tulu seega 1500 m., 1000 kana pealt 1.500.000 (loe poolteişt miljonit) puhaşt tulu aastas. Need on peŧŧikud wõrdluseş, kuid neid öeldakse fanaatikute poolt kiideldes. Tõşi, 200 muna, isegi 300 muna on kana käeşt aastas saadud, aga see on tagajärg, mis on saadud suure kunstliše kana munele „piitsutamiseşega" ja ükşikutel juhtumistel. Meie oludes seda ärgu ustagu! Kuid kõige suuremaks tagakihutajaks on küll kindlasti

kanapidamiše äriline iseloom.

Niikaua, kui meil kana peeti ainult „naiste wärwiruha" otstarbel, niikaua ei olnud meil üldše juttu kanapidamiseşt kui niisuguseşt.

Hiljem hakati meil kanapidamiseşt räägima kui tulukaşt põllumajapidamiše kõrwalharuşt, kus kanade hulka ette kujutati umbes mõnikümmend wõi ka 100 pead. See hulk ei nõudnud majapidamises weel eriliši ehituši peale mõne täienduse seniste majapidamiše hoonete juures ega ka erilişt kapitali ning tööjõudu. Kasu aga wõis ta majapidamiše sisseşulekutele lisaks anda iluşa summakeşe. See oli arwatud põllumajapidamiše mitmekeşistamiše otstarbel. See seişukoht oli meil püşiw ja kindel.

Näis, et selle seişukoha omaks oli wõtnud ka põllutööministeerium. See seişukoht on meil seni püşimud ja selleşt seişukohaşt on majapidamistes kanakaswatuşt arendatud, mille tagajärjeks on meil järjekindel munade wäljaweo tõus.

Ma wististi ei eksi, kui tõendan, et sama seişukoht oli ka tänawu kewadel Linnukaswatajate selliši poolt korraldatud linnukaswatajate päewal, kui ta tagaşi tõrjus mõtte — linnukaswatajate ettewalmistuseks asutada erikooli ja selle asemel õigemaks pidas eriharidust linnukaswatuse alal laiali laotada olemasolewate põllu- ja majapidamiskoolide ning õpetajate seminaride kaudu. See oli umbes seesama seişukoht, mida wäga juureks eduks pidas ennesõjaaegne Wene põllutööministeerium, kui ta alam-põllutöökoolidesse sisse seadis linnukaswatuse õpetuse iseseiswa õppeainena.

Kuid wiimaşel ajal on hakatud linnupidamiseşt kõnelema kui erimajapidamiseşt, kui äriliseşt ettewõtteşt, kus kõik muu majapidamises seişab linnukaswatuse teenistuseş. Siin ei saa enam juttu olla mõnekümne wõi ühe saja kana kaswatamiseşt ja üleşpidamiseşt, waid siin wõib juttu olla sajaliseşt ja tuhandeliseşt kanakarjaşt. Niişugusena wõib linnupidamine, eriti kanapidamine, meil tõesti saada selleks alaks, mis wähese maa juures tulutoowam on kui üşki meil seni tuntud põllumajandusline ala. See mõte on tuld wõtnud ja see mõte on ka tärganud „kanapalawiku" tekitamud.

Kaks woolu.

Mulle paistab, et meil tärganud linnukaswatuse tulutoowuse mõtte liikumine juba oma esimeşel sammudel kriisini on jõudnud. Mõlemad wiimati nimetatud kaks seişukohta leiawad hulga kaitsjaid, kes nähtawasti üksteiše seişukohta ei poolda ja, nagu pealtwaatajale paistab, otse wõistlusše on astunud, mis awalikuks tuli ka kewadiseł linnukaswatajate päewal. See on kahju, seşt see halwab kahtlemata suuresti tärkawat kasulikku majapidamisharu.

Iggaüks meişt teab, missuguse määratu jumalaannıiga oli õnnistatud Wenemaa mullapind. Inimesteł, kes wähegi liikusid, polnud seal iial muret ega ka kuhugi tõtata. Aega oli seal kõige jaoks alati küll. Üks Wene linnukaswatuse eriteadlane J. Abosin tõendab, et Wenemaa enne sõda peale oma tarwiduse 75 miljoni rubla eest mune wälja wedas, mis enam wälja teinud kui kõik teiste loomapidamiste saadused kokku, kuid siiski ei olewat Wenemaal „koduseşt" kanapidamiseşt, „luksuse" ja „asjaarmastaja" linnupidamiseşt kaugemale saadud. Tööstuslise ja äriliše ilmega ettewõtted seŧŧel alal olid ainult mõned üksikud. Kõike seda seletab eriteadlaste ja üldse teadmiste puudusega.

Nagu öeldud — Wenemaal ei tõtatud kunagi millegagi, aega oli alati küllalt, küll jumal aitab! Ja seda „jumala abi" peale lootmişt on meie inimeste naha all weel liig palju. Seałt on wististi pärit ka meie resolutsioonide rohkus, äärі-weeri mööda asja ümber kobamine ja julguse puudus rinnaga asja külge asuda.

Teine wool algab nähtawasti Inglise ja Ameerika orientatsioonile: Olla ehk mitte olla, kõik ehk mitte midagi, langeb kes langeb, kes jääb,see wõidab. Ameerika ja Inglise suured äriliseł linnukaswatuse ettewõtted on siin tagakihutajaks. Muidugi: ühe päikese all ja samal maakera pinnal see ometi siinnib, miks ei wõi see ka Eestis sündida. Seal ollakse kirjawahetuses Inglise ja Ameerika linnukaswatuse suuräridega, jälgitakse hoolega kõige uuemat inglisekeelset erikirjandust ja uuritakse kõige uuemaid Ameerika linnupidamise meetodeid. Seda metoodi ja waadet, s. o. ärilişt suurlinnupidamişt propageeriwad „Rahula" linnukaswatus ja Noormeeste Kristlik Ühing.

Põllutööministeerium kahe tule wahel.

Sarnane suurlinnupidamine, õieti „ameerikalik" linnupidamine nõuab tõesti suuri teadmişi, ja selge on, et neid teadmişi mõnes seminaris raske on omandada. Et sarnane linnupidamine meil edeneda ei wõi just teadmiste puudusel ja et mõni mees juba suureşt waimustuseşt teadmatuses tulle on läinud ja mis siis, kui see weel juhtub, linnukaswatuse mõttele surmawaks hoobiks wõib saada, selleşt saawad meie suurlinnupidamise mõtte õhutajad ise õnneks wäga hästi aru, ja „Rahula" linnukaswatuse juhataja hra Potral on wõtnud põllutööministeeriumi sihiliku pommitamise alla, saates palwekirja palwekirja peale, mis isegi linnukaswatuse sellši mahategemiseni ja ministeeriumi ähwardusseni kohati tüünib, et ministeerium aitaks Eestis ellu kutsuda „Ameerika linnukaswatuse kooli". See ei oleks muidu tähtis, kuid hra Potral on nende palwekirjade kui ka ministeeriumi wastuste sisu awalikus broşhüüris awaldanud, millepärast selleşt ka awalikult kõnelda wõib. Nende awaldamine on nähtawasti apellatsioon awalikkuse poole, kes ütlema peab, kummal õigus, kas hra Potralil wõi ministeeriumil. Samuti kirjastas N. M. Kristlik Ühing suurema linnupidamiše käsiraamatu, milleks samuti ministeeriumilt abi paluti. Aga lõpuks lubab hra Potral „Ameerika linnupidamise kooli" ise awada ja N. M. K. Ü. sai raa-

Kahtlemata — kõige õigem tee: wõtta ja ise teha. Kui on ettewõte eluwõimeline, siis peab ta ise ennaşt kandma.

Tundub, et selle juures kuhugi küll wahele jääb.

Munade eksporti korraldus.

Samal ajal kui ühed kanade kaswatamise metoodide ja wiişide üle lahinguid peawad, murrawad teised wastamişi omi närwişid eksporteerimise küsimuse kallal.

Senine suurem munade eksporteerija oli meil P. K. „Estonia". Ühes „Estonia" ülemineku ga puhh-ühistegeliśe alusele, otsustati loobuda munade wäljaweoşt. Tekkis osaühisuse kujuline „Müügiühisus Muna", kes pidi munade wäljaweo korralduse „Estonialt" üle wõtma ja hõlpsamaks korralduseks looma ülemaalise munade wastuwõtmise punktide wõrgu. Juhatuse mehed aga tülitsewad tänapäewani omawahel kawade pärast, lahkuwad üksteise järele ja tulewad uued, kuid munade wäljaweđu on ikkagi „Estonia" hooleks.

Nähtawasti ootab ka see jabimehi, kes selle ühistegelikelt ette wõtawad ja läbi wiiwad. Ja tulema see peab.

K.

Kümnemiljardiline eelarwe.

Rahaminister ei leia wõimalikuks eelarwet şarnaşelt riigikogule esitada ja loodab şeda taşakaalu wiia käesolewa eelarwe piirides.

Suurem osa riigi keskasutuşteşt on omad 1926. a. eelarwe kawad rahaministeeriumile juba esitanud.

Esialgsete kokkuwõtete järele tõuseb asutuste nõude summa 9 miljardi marga peale.

Mõnede asutuste nõudmised ei ole weel rahaministeeriumi jõudnud.

Kui neid juure arwata, siis tõuseb eelarwe kogusumma arwatawasti 10 miljardi peale.

Kui eelarwe şarnaşel kujul riigikogule esitada, siis on puudujääk umbes 2 miljardit, seşt tulud ei ole tõusnud wastawas proportsioonis.

Minnes üksikute keskasutuste nõudmiste juure ja wõrreldes neid käesolewa eelarwe summadega, siis wõime näha: haridusministeerium nõuab rohkem kui käesolewal aastal 91 miljonit, kohtuministeerium — 83 milj., siseministeerium — 56 milj., sõjaministeerium — 530 milj., põllutööministeerium — 370 milj., teedeministeerium — 650 milj.

Teiste keskasutuste nõudmised wõrduwad käesolewa aasta eelarwe summadele, mõi on nendest ainult pisut suuremad. Nagu näeme, sammub teedeministeerium oma nõudmistega kõige ees. Ainult mitmesuguste ehituste peale nõuab ta ühe aasta jooksul 735 miljoni marka. On ette nähtud selles eelarwes uute raudteede ehitamiseks 175 miljonit. Tallinna raudteesõlme ümberehitamiseks 64 milj., raudteewalitsuse hoone ehitamiseks 45 miljonit, kitsaroopalise raudtee kordaseadmiseks 80 miljonit, posti-telegr.-telef. hoonete ehitamiseks 97 miljonit, telefon 77 miljonit, sadamate parandamiseks 112 miljonit.

Haridusministeeriumi eelarwes on ette nähtud suuremad summad: Petseri gümnaasiumi hoone lõpuleehitamiseks 11 milj., Läänemaa õpetajate seminari juureehitamiseks 15 miljonit, Wõru õpetajate seminari hoone ehitamiseks 10 miljonit.

Kohtuministeerium: Uue Wiljandi wangimaja ehitamiseks 12 milj., karistuswangimaja juureehitamiseks 8 milj.

Põllutööministeeriumi alal: külmetusmaja ehitamiseks 40 miljonit, meişade peatwalitsuse uute hoonete ehitamiseks 12 milj., asunikkudele ehituslaenu 250 milj. Üleüldse näeb eelarwe kawa ette kapitali inwesteerimist ehitustesse ja kapitaal-remontidesse 1.437.000 marka.

Nagu näeme, ähwardab meil 1926. a. riigi eelarwe hiiglasuureks tõusta kulude osas. Meie kuuleme aga, et rahaminister hra Seppwõimalikuks ei pea şarnaste summadega riigikogusse minna ja loodab eelarwe taşakaalu şeada käesolewa aasta eelarwe piirides. Palju ilusaid asju peab kitsaste wärawate taha jääma, seşt tulud ei tõuse, kuna şeadusega peale pandud kulud nii kui nii suuremaid summe nõuawad kui käesolewal aastal.

Uue jõuga rahwa haridus-tööle!

Õpetajate suwekursused lõppenud.

Laupäewal, 22. aug. lõppesid õpetajate suwekursused, mis kestsid haridusministeeriumi korraldusel neli nädalat ülikooli juures. Kursused olid kokku tõmmanud suure hulga õpetajaid. Üle 200 oli neid, kes ohwerdasid oma suwepuhkuse ja asusid suure kuumusega linna tolmusesse õhku, et ülikooli pinkidel täiendada ning wärskendada waimu, koguda uusi mõtteid ja wõtteid eeltulewaks aastaks, meie lugupeetud ülikooli õppejõududelt. Tööl oldi suure andumuse ja innuga, nii et tööpäew pikemaks wenis, kui ka seda wast oleks tohtinud olla. Kuid millal on saanud läbi õpetaja selle tööpäewa pikkusega, mis „peab olema"?

Kursustel töötati kahes harus — humanitaar- ja reaal-matemaatika.

Humanitaar-harus lugesid meie tuntud ja lugupeetud ülikooli õppejõud ja kirjanikud. Prof. P. Põld jõudis anda selle lühikese ajaga täieliku ülewaate õpetajast, tema isikust, waimlisteşt ja füüsilisteşt omadusteşt, karistusseşt koolis ja teisteşt põlewamateşt pedagoogilisteşt küsimusteşt.

Prof. G. Suits käşitas kollektiwõtlikult tähtşamaid esteetilisi ja poeetilisi küsimusi Eesti kirjanduses, mis eriti tähtşad õpetajatele, seşt wastawal alal puudub meil kirjandus täiesti ja õpetajal tuleb nende küsimustega pea kõige şagedamini kokku puutuda.

Kirjanik J. Semper andis tüseda ja hästi läbitöötatud ülewaate Saksa ja Prantsuse romantiliseşt kirjanduseşt. Sellele pidi järgnema mag. Orase poolt weel ülewaade Inglise romantikuteşt, kuid ettetulnud takistuste tõttu jäid need loengud ära.

Mag. H. Kruus andis põhjaliku ülewaate ühe tähtşama peatüki kohta meie ajaloos, s. o. „Teoorjuse aeg Eestis". Dotş. Greiberg selgitas lähemalt Euroopa suurt ärkamisaega, hra Rägo käşitas lähemalt Eesti wabariigi riikliśt korda, kusjuures ülewaate andis ka ühtlaşi riigi wormideşt. Hra J. Roos käşitas Eesti kirjandust ja Kreutzwaldi. Kõik see pakkus laialdaşt huwi ja rohkeŧ materjali õpetajatele.

Matemaatika osakonnas lasus kogu töö prof. G. Rägo õlgadel. Oma kahe abilisega töötas ta päewas rohkem tunde, kui humanitaar-osakonnas kolm lektorit kokku, olles tööl ise suure andumusega ja jõudes kaasa kiskuda ka neid õpetajaid, kes polnud matemaatikas weel nii kaugele jõudnud, kuşt maalt hra professor ainet käşitama hakkas.

Hommiku-poole olid loengud ja õhtupoole praktilised harjutused praktikumis, milles õpetajad omandasid palju uut.

Hra dotş. Bauman şai aja wähesuse tõttu puudutada ainult weidi Greeka kirjandust. Oleks wäga soowitaw olnud kui ta oma huwitawat ja tähtşat ainet pikemalt oleks şaanud käşitada.

Kõigile kursuslastele ühisełt korraldati kahel esimeşel nädalal loengud usuõpetuse metoodikaşt, kus lektoriks oli prof. Köpp, ja üldiseşt kooli terwishoiuşt — lektor prof. Rammul.

Peale selle tehti mitmed ekskursioonid.

Matemaatika osakonnas anti mitmed näitlikud proowitunnid.

Wäljaspool kursusi korraldati loenguid õpetajatele haridusliidu poolt „Õpetaja kui seltsikonna tegelane" ja Tartu maakonna walitsuse poolt „Raamatukogude korraldamine ja kahekordne raamatupidamine."

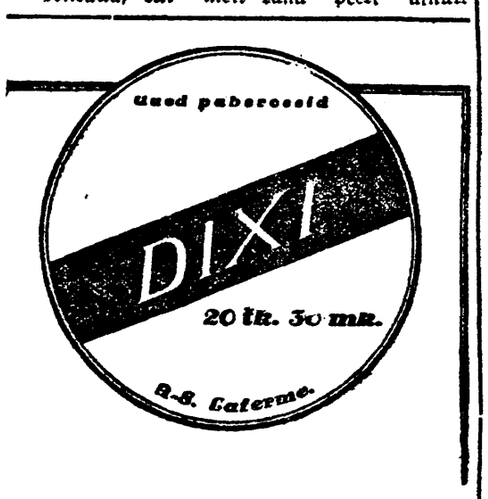
Reede õhtul oli Riia tänawal 12 gümnaasiumis pidulik kooswiibimine, millest wõtţis osa ka haridusministeeriumi esitaja hra Ney.

Peeti kõnesid, tänati lektore ja kuulajaid waskastiku tehtud töö eest ja konstateeriti hra Ney poolt kursuste head korraldamist — paremat kui seda alguses loota wõis.

Nende kursustega on näidatud, et Tartu on meie waimlise elu keskkohaks, ja et üldsool käib käsikäes rahwakooliga ning lähitab teadust rahwa sekka.

Suure rahuldusega wõiwad õpetajad lahkuda Tartust, seşt töö on tehtud ja jõudu kogutud uueks tööks.

P. H.

Walge pilw.

Mait Metsanurga romaan. 51

Sõna „aumees" oli ei tea kuşt Almale meele jäänud ja selle otsustas ta Mihkli suhtes ära kasutada. Linda ei ole seni, Jumalale tänu, nälga näinud, kuigi isa tema üleşpidamise mureşt osa pole wõtnud. Ehk ei näe ka edaspidi. Igatahes ei mõtle Werihurmad wõõraste käeşt Linda heaks andeid wastu wõtta. Iseasi, kui tema isa tuleks ja ütleks: tahan oma kohuşt täita, olen tema isa. Aga nähtawasti ei ole Lindal nii aus isa. Sellepärast ei wõi meie seda hoiukassa raamatukeşt wastu wõtta.

Nii kirjutas Alma Mihklile, kes wahepeal linna mingisse heinanurcheemisepunkti teenistusse läinud, ja Selma tõi sõnumi, et ta oma isa, Arumäe wanaperemehe kohtusse kaewanud, kes poole müüdud soiljaşt ja linaşt wõi şelle hinnaşt maha şalanud.

„Kui Arumäe şeni weel küllalt kuulus pole, siis şaab ta nüüd şelleşt!" ütles wana Rein naeratades. „Maailm läheb liiga sõjakaşt; riik sõdib riigi, rahwas rahwa wastu ja poeg isa wastu. Sõda tiib aga kuulşaşt!"

„Ja waeseşt", lisas Ants juure.

„Ün, et ma sinna Arumäe kodu sõjakeeru ei şattunud, mõtles Alma, aga häbistas şealsamas ennaşt: Sul on argus, muud midagi! Kui Mihkel mulle üle kõige armas oleks olnud, olekşin tuleşt ja weeşt tema eeşt läbi pidanud minema!

Mitmel puhul leidis ta eneşe nüüd jälle küşimise ees: kes on mulle kõige armsam? Seotud ei ole ma kellegagi, wõin wabalt ja julgelt wastata, wähemalt iseenesele.

Aga ta jättis şelle küşimise igakord wastamata, põikles şelleşt kõrwale, liikkas edaşi.

Ka Madişele wastamişe oli ta ikka päewaşt päewa edaşi lükanud. Mitmel korral oli ta otşustanud şeda karikat wenmale juua anda, mis şaatus talle walmistanud. Aga şealsamas tundis ta eneşe nõrga olewat ja liikkas asja weel päewaks edaşi.

Ants oli jõulušt şaadik Alma wastu julgem ja lahkem. Wõis märgata, et sõrmuse kadumine teenija sõrmeşt midagi wabastas, mida şeni tagaşi hoitud. Alma ei pahandanud şelle lahkuse pärast, tundis şelleşt şalaja rõõmugi, ei pidanud aga şiindşaks omalt poolt wähematki muudatuşt näidata. Ei kõlba tal ometi ühe kaenlaşt tulles teişe kaenla langeda!

Nõrd hämaras laudas karja sõõdes puutuşid nende käed kokku. Ants haaras tema käe ja hoidis şelle soojalt omas peos.

„Laske lahti", ütles Alma lihtşalt.

„Ta on ometi waba, şii käşi, kas ma ei tohiş teda..." Ta ei mõiştnud wõi ei tihanud lauşet lõpetada.

„Kui kawawa şii kestis, enne kui omaşt eksimişeşt aru şain", ütles Alma enam iseenesele.

„Oleş ka şii eksimine, kui teie ta minule... kui teie minu käşt nii, sõbralikult kinni wõtaşite?..."

„Ma ei tia", wastas Alma ja wabastas leplikult oma käe.

Selleşt juhuseşt mõtles ta mõni nädal iga õhtu, aga katkestas igakord need mõtted ja hakkas Madişe eeşt palwetama.

Wiimaks wõttis ta kätte ja kirjutas temale halastamata otşekohesusega maişe seişukorraşt, ei jätnud ka poişikolakat, tulewaşe lapşe isa, nimetamata.

Sündigu nüüd, mis şünnib, Werihurmade saatus piab oma rada minema! ütles ta iseenesele, huuli kokku pigistades.

Puusepp kirjutas linnaşt Almale kirja ja palus üheks laupäewa õhtuks eneşe poole; lubas şeks korraks maale sõita.

Alma otşustas minna, aga oli kindel, mis talle wastata, kui mingi südame-aşi kõne alla tuleb.

Soldatiriides Jakob wõttis tema wastu argliku südamlikkusega. Ema tundis ära oma „minija", keda kaua näinud polnud, pühkis põllenurgaga şilmigi.

Ei olnud enam wärşket höövlilaastu lõhna, tükk aega oli töö şiin seişnud.

Puusepp pani Alma jälle kruwipingi ääre järile ja muriseş abituli naeratades:

„Walmistame şääl muidu sõatarbid, aga tüüd, mis kaşulik, şeda tiha ei lasta!"

„Kas şii ikke weel kawawa piaşş keşima?" küşis Alma.

„Wišt mitte änam kawawa, ehk muidu läheb kõik uperkuuti."

Aga Alma ei tunnud rõõmu sõja lõpu läheduşeşt ega uperkuudişt. Siis tuleb Madis kojuł mõtles ta hirmuga.

Puusepp kõneles waeste seişukorraşt, kellele enam midagi ei tahetawat raha eeşti näüa, ja rikaste rahaahnuşeşt. „Nii ei wõi şii jääda", ütles ta. „Las lõpeb sõda ja tulewad şoldatid tagaşi, şiis piab õigust nõudma!" ütles ta ja arglik ilme oli nüüd ta näolt kadunud.

Ema oli ettekambri läinud ega kuulnud şeda ähwardust. Ei kuulnud ka şeda, kui puusepp küşis:

„Teil on şii kihlus nüüd Mihkliga katki?"

„Katki."

„Tema poolt oli põhjus?"

„Ei, mina olin eksinud."

„Mihkel oli rikas, teie waene...?"

„Oh, ei şii ei ole meie, naiste juures kellegi põhjus!" naeris Alma.

„Aga mis şiis?"

„Lihtşalt, weri tõmbab meid şiia wõi şinna poole. Ja şii wišt ongi õige. Kui ma wõi kõige wiimaşt kerjuşt südamest armastaşs, şiis läheş ka temale, ei küşiş milleşttki!"

„Ohwerdasşite enese?"

„Jah."

„Aga praegu ei ole teil weri weel midagi otşustanud?" küşis puusepp wähese waikimise järele.

„Ei."

„Nii et ei maksa midagi küşidagi?"

„Ei, tõesti mitte." Aga nähes puusepa wäga kurba nägu, lisas ta õrnalt juure:

„Ma ütlen wõi kirjutan teile, kui... kui ma midagi otşustanud."

„Ja küll, ma ootan."

Ta şaatis Alma koju ja kõneles teel ülekohtuşt, mis walitşeb, ja õiguşeşt, mis peaks walitşema, õnnetuşt 1905. aastaşt ja omaşt kadunuşt wennaşt.

Kui Alma kord Voo lakaşt heinu lauta ajas ja Ants luugi şerwal laternaga şeişis, kustus lamp.

„Olge ettewaatlik, et ei kukku", ütles ta Almale. See ajas weel käşikaudu heinu alla ja hakkas şiis Antsu poole käperdama, kus redel oli.

Ka Ants oli põlwili laşknud, tema käed wõtşid Alma omadeşt kinni.

„Minge ees alla", ütles Alma, aga tundis, et tema ümbert kinni hakatakşe.

Nad langeşid heinţele ja Ants şuudles teda nagu şeitsme, kaheksa aasta eeşt, şuudles kaua ja şoojalt.

Siis tõusis Ants, ronis ees alla, Alma talle käşikaudu järele.

Nüüd on see otşustatud, mõtles ta. Nüüd wõiks ma terwele ilmale şeda kuulutada.

Ja nagu tõenduseks şellele, pani Ants pimedas laudas oma käe tema piha ümber ja ütles:

„Nii piab şii nähtawasti minema..."

Ja ta şuudles weel kord Almat şiin pehmel sõnnikul, mille lõhn õhku täitis.

Kui kõik şel õhtul juba magaşid, tuli Ants peretuppa ja leidis Alma weel ülewal. Ta istus laua ääre Alma kõrwale, wõttis kalendri lahti ja küşis naeratades:

„Märgime şiin mõned päewad ära?"

Alma püüdis küşiwat ilmet näole kutşuda, aga şee ei läinud tal hästi korda.

„Mul on äbi kõege şelle pärast", ütles ta.

„Mispärast?" küşis Ants.

„Oma kergemeelsuse pärast."

Ants ei şaanud aru.

„Olen teişe mõrsja ja..."

„Lähete teişele?" tähendas Ants. „Jätkem kõik seletuşed. Meie eksime kõik pallu neis asjus... Aga mul ei ole meeleşt lähnud, mis şeitsme, kaheksa aasta iişt juhtus... See unistus oli nii ilus!... Ja nüüd ärkas şii uuesti, aga kõik oli lootuşeta. Siiski, ma kindlasin sõşe kui wiimaşeşt katşest..."

„Ja sõkeşt şii lõpp tuligi", ütles Alma.

„Kas ülestõusmise ja või şuwiste pühade ajal?" küşis Ants kalendrit waadates.

Alma wõttis temalt pliiatşi ja tõmbas tugewa kriipsu suwiste eşimese päha alla.

„Ja küll. Waikşed ettewalmistuşed mingi käeşta."

„Ja kihlaşõrmuşeta", tähendas Alma.

Mihklilt tuli põiklew kiri, milles öeldud: „Mina tahtşin şelle asja iaşt tiha, mis muidugi suur eksimine oli, aga kis ei ole ekşlik! Mina tahtşin Lindale Arumäel uuwe kodu walmistada, aga ilma teieta ei oleş ta sääl ometi elanud. Teie ei tahtnud şenna tulla, şellepärast ei şaa mina ka Lindat oma kätreşt Arumäele wõtta ja mul ei jää muud järele kui tema iişt ooliţşeda ja tema kaswatamiseşt teele jõudu mööda toetuşt anda."

(Järgneb.)

Elwa esimene põllumajandusline näitus.

Näituse eelpäewal.

Elwa näitus, mis pidi koondama endas Aakre, Rõngu, Rannu ja Aru põllumeeste väljapanekuid, ei paku eelpäewal mitte midagi. On ka arusaadaw, väljapanekute arw ei ole nii suur, et nende ülesseadmisega peaks waewa nägema mitu päewa. Ainult Elwa südames oli märgata elawamat liikumist.

Awamispäewal.

Liikumine elawam. Hommikune rong toob Elwa sõitjaid rohkem kui harilikult. Enamjagu sõitjatel on tegemist näitusega. Ilmgi töötab parem saada. Näituseplats asub oru ääres. Oja on piiriks. Teisel pool oja asub alkoholiline einelaud ja seal mängib ka muusika. Ja see tõmbab, sest mida sa näituseplatsil wahid, kui teiselpool orkester mängib. Näituseplats awar küll, kuid muusikale kohta ei ole. Tuletõrje seltsimaja on näituseplatsi südames. Siia koondub suur osa väljapanekutest, eriti käsitöö ja tööstus. Juba hommikul wara algab platsil askeldamine. Weetakse väljapanekuid ja ka loomi hakkab tulema. Korraldajate näod on pahurad, wist kardetakse, et kõik kes üles annud, väljapanekutega wälja ei tule. Silmitsedes nimekirja, paistab osakondades paar-kolm ja mõnes ka enam väljapanekuid. Platsil waadates ei tahaks nagu sedagi arwu uskuda. Kariloomad on domineeriwas osas. Neid 27 mitmest wallast ja talust.

Näituse üldpilt.

Üldse on näitusel väljapanekuid: hobuste osakonnas 10, weiste osak. 27, wäike- ja sulgloomade osak. 9, taimekasw. osak. 7, katseasjanduse osak. 11, aiandus-mesindusosak. 8, põllutööriistade ja masinate osak. 7. Teistes osakondades 2—3 väljapanekut. Nagu kõigest sellest näha, on osakondi palju, isegi wäga palju. Kuid ei ole kasutatud kõiki neid wõimalusi mis oleks annud ümbruskonna wallad waatamiswäärilist põllumeestele ja teistele. Kas etteheiteid teha, kas süüdistada kedagi? Ei. Tuleb ju seda ette suurematelgi näitustel, mis siis rääkida wähematest, kus pealegi esimest korda näitust korraldatakse. Näitust pidid korraldama Elwa, Aakre, Rannu, Rõngu ja Aru põllumeeste seltsid ühisel hoolel. Näis aga, et tegelikuks korraldajaks oli ikkagi ainult Elwa, mis wälja paistab näituse nimekirjast, üldisest korraldusest ja reklaamist. Suur põllupidajate ja käsitööliste pere mitmes wallas ei suutnud ennast esimeseks näituseks korraldada.

Awamise eeltunnid.

Awamine pidi olema kell 12, kuid wiibis millegi pärast ¼3-ni. Korraldatakse hooga. Isegi näituse bürool on palju tegemist. Siinseal on liikumas peaasjalikult ainult wäljapanejad, kuna publikumi wähe. Palju Tartu inimesi, ka wäljapanejaid, nagu „Tegur" põllutööriistadega, Pääsuke, Hirsch ja Jurup patenttelgedega, „Union" paberossikestadega. Peterson tangu, kruubi ja wiljakuiwatuse plekkidega ja mitmed teised. Elwast majandusühisus, Lell ja teised masinatega, Elwa, Tammistu ja Uderna töösturid tsemendi ja teiste ehitusmaterjalidega. Kõik askeldawad. Kari ja hobused pea wiimseni wälja toodud. Käsitöö kõik korraldatud. Teistes osakondades raske ülewaadet saada puudulikkuse tõttu. Ja nii jes seisukorras lähenebki awamine.

Awamine.

Orkestel mängib awamismarssi ja põllumeeste seltsi esimees J. Oldt awab lühikese kõnega Elwa ja ümbruskonna põllumajanduslise näituse, millele järgneb riigihümn. Tartu maakonnawalitsuse esimees Saar tervitab korraldajaid ja sellega ongi awatud näitus. Nii tegelased ise kui ka kõik teised peawad leppima seisukohaga, et näitus on esimene, mida suutnud korraldada noor Elwa selts, ja et loodetawasti tulewikus näitus enesešt kujutab tähtsamat põllumajanduslist tegurit. Nii awamisel kui ka pärastpoole käis näituseplatsil mõnisada inimest. Ohtupoole olid auhinnamõistjate koosolekud. Näituse awamispäew lõppes ettewalmistustöödega.

Täna, pühapäewal,

awatakse näitus kell 9 hommikul ja kestab kella 7-ni õhtul. Kella 4—6 on auhinnatud loomade wäljatoomine ja seletuste andmine. Wahepeal demonstreeritakse masinaid ja põllutööriistu ja mängib orkester.

mata terwet rida uusi ehitusi, mis osalt läinud aastal ja suuremalt jaolt käesolewal suwel walminud ning walmimas. Alewivalitsuse andmete järele on alewi administratiiw piirides praegu 202 elumaja 2590 elanikuga, kelledest meesterahwaid 972 ja naisterahwaid 1518.

Tööstusettewõtetena on registreeritud sepapadasid — 2, mehaanika-töökodasid — 2, lukuseppi — 1, puumeistreid — 9.

Ühistegelistest ettewõtetest esineb wanema asutusena Elwa piimaühing (asut. 1911. a.).

Ühing algas oma tegewust üüriruumides õige kitsastes oludes, kuid waatamata mitmesugustele sõjaaegade raskustele on wahetpidamata töötades nüüd niikaugele jõudnud, et juba ligemal ajal omas nägufas majas 10-aastast tegewust wõib mälestada. Ühing töötab iga päew umbes 3000 kuni 5000 toopi piima, walmistades peaasjalikult eksportwõid ja kaseiini massi. Täiskoormatuse juures wõiks päewane läbitöötamine kuni 10.000 toobini ulatada. Ühingul on päewakorras uue suurema wõimasina muretsemine.

Ühistegelise kauplusena on filmapaistwale järjele jõudnud

Elwa piimaühing,

kes järjekindla ühistegelise aate õhutajana ja teostajana ligi 200 liikmega eriti ümbruse põllupidajatele autoriteetseks wahetalitajaks ja tarbeasjade muretsejaks. Ühingu läinud aastane kaupade läbikäik ulatas üle 17 miljoni ja käesolewa aasta läbikäik wõib praeguse seisukorra põhjal 25 miljonini tõusta. Ühing omandas selle aasta algusel omale maja ja aidad, mille wäärtus umbes miljon marka.

Majanduse ühingu ruumides töötab neljandat aastat

laenu-hoiu ühing,

kes seni peaasjalikult, kui kohalistest ühistegelastest koosnew, olnud wõlausaldajaks ja raha operatsioonide toimijaks ligema ümbruse ühistegelistele ettewõtetele. Usaldus asutuse wastu on järjest kaswanud, kuna wiimase aasta arwete läbikäik juba miljonitesse ulatab.

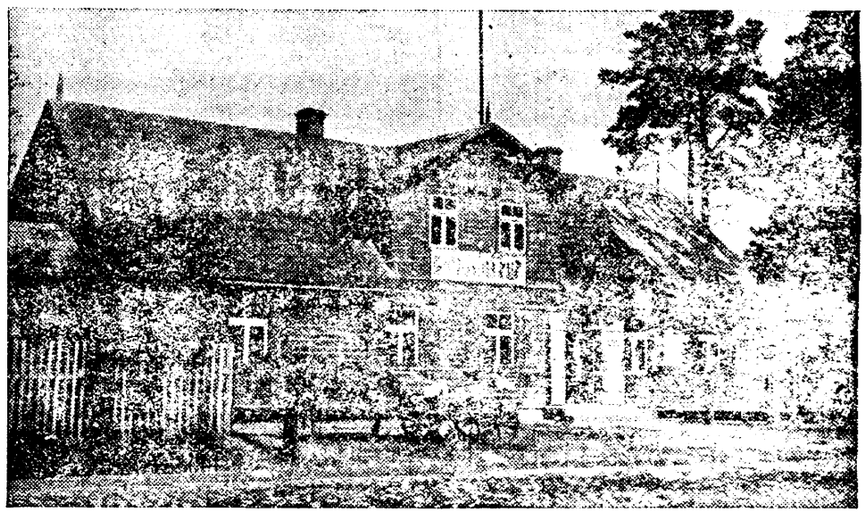
Jälgides Elwa üldist majanduselu arenemist ja sihte, peab tunnistama, et just wiimased paar aastat palju terwendawat ja kosutawat on toonud, kui mitte arwestada tarwitajate-ühingu kommunismiga ärisuhi ebasoliidsuse tõttu ning mõningate eraettewõtete äpardustega.

Olgugi et majandusühingu tegewus wäga edukalt on arenenud, ei wõi weel öelda, et ühistegeline kaubamuretsemine oma wõimaluste piirideni oleks jõudnud, mida eriti selgelt näitab ühe ühistegelise kaupluse olemasolu 37 erakaupluse kõrwal, kuna wiimaseid alatasa juure on tulnud ja weelgi tuleb. E. M.

Elwa põllumeeste seltsi ja näituse juhatuse liikmed.

Pahemalt paremale poole: E. Jänes — kassapidaja, E. Koger — kirjatoimetaja ja J. Oldt — seltsi esimees ja näituse juhataja.

Elwa majandusühingu ja laenu-hoiuühingu maja.

Elwa majandusline arenemiskäik:

Kas „minewikuta alew" linnalikuks muutumas?

Kui hiljuti „Postimehes" keegi Elwat „minewikuta alewina" käsitades teeda õigusega nelja wiimase aastakümne tulemusena näitas, ei ekši ma mitte, kui ütlen, et Elwa, kui wäiketööstuse ja wäikekaubanduse süda, oma ligemale ümbruseke alles wiimasel aastakümnel silma hakkab paistma.

Juba wabadussõjast alates on Elwa alaliste elanikkude arwus püsiwat tõusu märgata. Tuntawalt suureneb Elwas käsitööliste ja wäikekauplejate arw. Samal ajal hakkab pinda leidma ühistegewus, mille tulemuseks piimaühingu ümberkorraldamine, majandusühing, laenu-hoiu ühing ja rida wäikesemaid majandusliši koondusi. Kõrwuti sellega algawad üksteise järele tegewust mitmed suuremad eraettewõtted nii tööstuslisel kui ka kaubanduslisel alal.

Uue wõimaluse alewi majanduslise elu, eriti tööstuse arenemiseks annab 1924. a. Ulila elektrijaama kõrgepinge juhede Elwani toomine ja transformaatori ehitamine. Weel samal aastal seatakse paljudes majades sisse elektri walgustus ja mitmed wäiketööstused wõtawad tarwitusele elektrienergia, kuid siiski mitte nii suurel määral, kui seda esialgu arwata wõis ja kahtlemata, kuna majandusline ikaldusaasta paljudele soowidele kriipsu peale tõmbas.

Käsikäes majanduslise elu arenemisega peab ära märkima Elwa kui suwituskoha tähtsuse kahanemist, mille peapõhjusena suwitajate eneste poolt tuntawat elukallidust ja alewi „linnalikuks" muutumist on rõhutatud.

Sõja aja pärandusena üldiselt esilekerkinud elanikkude majanduslise kitsikus on alles wiimasel ajal oma teerawust kaotama hakanud. Praegu wõib alewi piirides silmata terwet rida uusi ehitusi, mis osalt läinud aastal ja suuremalt jaolt käesolewal suwel walminud ning walmimas. Alewivalitsuse andmete järele on alewi administratiiw piirides praegu 202 elumaja 2590 elanikuga, kelledest meesterahwaid 972 ja naisterahwaid 1518.

Tööstusettewõtetena on registreeritud sepapadasid — 2, mehaanika-töökodasid — 2, lukuseppi — 1, puumeistreid — 9.

Ühistegelistest ettewõtetest esineb wanema asutusena Elwa piimaühing (asut. 1911. a.).

Ühing algas oma tegewust üüriruumides õige kitsastes oludes, kuid waatamata mitmesugustele sõjaaegade raskustele on wahetpidamata töötades nüüd niikaugele jõudnud, et juba ligemal ajal omas nägufas majas 10-aastast tegewust wõib mälestada. Ühing töötab iga päew umbes 3000 kuni 5000 toopi piima, walmistades peaasjalikult eksportwõid ja kaseiini massi. Täiskoormatuse juures wõiks päewane läbitöötamine kuni 10.000 toobini ulatada. Ühingul on päewakorras uue suurema wõimasina muretsemine.

Ühistegelise kauplusena on filmapaistwale järjele jõudnud

Elwa piimaühing,

kes järjekindla ühistegelise aate õhutajana ja teostajana ligi 200 liikmega eriti ümbruse põllupidajatele autoriteetseks wahetalitajaks ja tarbeasjade muretsejaks. Ühingu läinud aastane kaupade läbikäik ulatas üle 17 miljoni ja käesolewa aasta läbikäik wõib praeguse seisukorra põhjal 25 miljonini tõusta. Ühing omandas selle aasta algusel omale maja ja aidad, mille wäärtus umbes miljon marka.

Majanduse ühingu ruumides töötab neljandat aastat

laenu-hoiu ühing,

kes seni peaasjalikult, kui kohalistest ühistegelastest koosnew, olnud wõlausaldajaks ja raha operatsioonide toimijaks ligema ümbruse ühistegelistele ettewõtetele. Usaldus asutuse wastu on järjest kaswanud, kuna wiimase aasta arwete läbikäik juba miljonitesse ulatab.

Jälgides Elwa üldist majanduselu arenemist ja sihte, peab tunnistama, et just wiimased paar aastat palju terwendawat ja kosutawat on toonud, kui mitte arwestada tarwitajate-ühingu kommunismiga ärisuhi ebasoliidsuse tõttu ning mõningate eraettewõtete äpardustega.

Olgugi et majandusühingu tegewus wäga edukalt on arenenud, ei wõi weel öelda, et ühistegeline kaubamuretsemine oma wõimaluste piirideni oleks jõudnud, mida eriti selgelt näitab ühe ühistegelise kaupluse olemasolu 37 erakaupluse kõrwal, kuna wiimaseid alatasa juure on tulnud ja weelgi tuleb. E. M.

„Postimeest"

wõib tellida iga kuupäewast kuu lõpuni.

Õudsed teated Rõuge kihelkonnast.

Millega lõppes rüütlite perekondline komuuna.

Wist ehitati Rõngu kirik ja asutati Rõngu kihelkond samal ajal kui Rõngu lossgi. Wiimane on rüütel Gotthard von Tedweni asutatud aastal 1340. Esimesel ajal teawad wanad kirjad Rõngust koguni wähe kõnelda; alles 16. aastasajal nimetatakse ta nime sagedasti. Eriti on üks juhtumine Rõngu nime tuttawaks teinud, kuid ühtlasi annab see juhtumine tunnistust ta omaniku Tedweni metsikusest. Tedweni suguwõsa kätte oli Rõngu lossi asutamisest peale ordumeister Gotthard Kettleri ajani jäänud.

Kettleri ajal omandas Rõngu lossi Wiktor von Tedwen. See oli Rannu lossi omanik Tiesenhauseni südamesõber. Sõpruses läksid mõlemad rüütlid nii kaugele, et otsustasid oma wahel kommunismi maksma panna, isegi perekonna elus. Tiesenhausen teostas kommunismi aateid Tedweni perekonnas, kui aga Tedwen omalt poolt sama tahtis Tiesenhauseni perekonnas täide saata, puutus ta takistustega kokku. Tedwen kaebas wastupaneku üle Tiesenhausenile, kuid see wastas, Tedwen hoolitsegu ise selle eest, et asjaga toime saab. See wastus pahandas Tedweni hirmsasti. Wiimane mõtles niiid weel selle peale, kuidas lepingu murdmisi Tiesenhausenile kätte maksta.

Tiesenhauseni 16 aastane poeg oli Tedweni ristipoeg. Selle ristipoja kutsus Tedwen Rannust enesega Rõngu kaasa „jahile", nagu ta poisi wanematele ette waletas. Ühtlasi palus ta Tiesenhauseni prouaga ühes kolmandal päewal Rõngu tulla poja järele. Rõngu Tiesenhauseni pojaga jõudnud, laskis Tedwen poisi lossi keldrisse wiia, poisi pea otsast raiuda, pea hõbekaussi panna, keha aga praadimiseks mitmesse tükki raiuda.

Kui kolmandal päewal Tiesenhausen prouaga Rõngu wõõrsile tuli, laskis Tedwen neile nende oma poja küpsetatud liha ette kanda. Tiesenhausenid küsisid imestledes, missuguse looma liha see olla, sest niisuguse maiguga liha ei olla nad enne ialgi söönud. Tedwen tõstis kaane hõbekausilt, kus Rannu omad nüüd poja pea nägid. Hirmul põgenes Tiesenhausen prouaga Rõngust.

Edaspidiste juhtumiste peale erinewad wanade kirjade teated. Rõngu kirjade järele wõttis Tiesenhausen Rannust kohe hulga mehi kaasa, ruttas nendega järgmisel ööl Rõngu, põletas Rõngu alewi ja kaks küla. Selle peale tungis Tedwen oma meestega Rannu lossi alale põletama ja riisuma. Hupel teab (Top. Nachr. 3, 270), et Tiesenhausen Rõngu lossi ümber piiranud ja wallutanud. Wõitlemises langenud Tedwen, Tedweni prouа aga hüpanud aknast wälja ja murdnud kaela.

Teiste teadete järele wõtnud Tedweni ja Tiesenhauseni wastastikune rõõwimine ja laastamine nii suureks, et ordumeister Kettler wahele pidanud astuma. Ta tulnud 30.000 mehega Rõngu lossi alla ja piiranud seda kaks aastat. Lossis lõppenud moon otsa. Tedwen lasknud eneše kõiega müürilt alla ja põgenenud, ordumäed aga wallutanud lossi.

Wiimane teisend ei ole küllalt tõenäolik. Ei wõi uskuda, et Kettler 30.000 mehega kaks aastat Rõngu lossi oleks piiranud. Lossi ärawõitmiseks suutis ta waewalt niisuurt wäge kokku koguda ja ümberpiiramisega nii palju aega wiita. Tõenäolikum on, et Tedwen wenelaste eest ära põgenes ja need siis lossi wallutasid 1558.

Pärast rahu tegemist Wene ja Poola wahel said 1582 a. poolakad Rõngu peremeesteks. Kuningas Stefan Batory andis Rõngu jesuiitidele.

Nende paater Guardian asutas siia kollegiumi ja ühtlasi munga-kloostri. See klooster püsis 1625. aastani, mil rootslased Tartumaa wallutasid. Räägitakse, et rootslased kloostrit ei häwitanud, waid mungad ise enne lahkumist kloostrile tule otsa pistsid. Ka lossi häwitati 1625 lõpulikult. Üks natuke müüre ja keldreid on säilinud; kõige muu on ajahammas häwitanud.

Põhjasõja ajal laastati ja põletati kihelkonda tublisti. Ka kirik ja kirikumõisa said sel puhul tulewaks. Alles 1730 ehitati kirik uuesti üles.

Põhjasõja ajal wiibinud Rootsi wägi mäel, mis rootslastest Rootsimäe nime omandanud, wenelased aga nende wastu Kannimäel, lühendatud sõnast Kuningamäel.

Wabaduse sõja ajal sai Rõngu kihelkond wõitluste tallermaaks. Osa wõitlusi peeti saamuswongide wahel raudteel, teine osa aga raudtee ümbruses, nagu Udernas, Hellenurmes, Paluperas, Kirepis. Kirepis langes mitu kümnet Eesti ohwitseri, nagu Ratasepp ja Roosmann. Rõngu kiriku ümbruse puhastas Kuperjanowi salk Läti küttidest ja Wene punastest.

Tekib weel küsimus, mida tähendab nimi Rõngu? Nimi on kahtlemata rõngaga seletada. Kuid Rõngul ei ole rõngaga midagi tegemist. Soomes leidub niisama Rõngu nimeline kogudus; Soome nime kirjutatakse Renko. Hupel kirjutab Rõngu nime Ränko. Ei ma usu, et Rõngu nime Hupeli ajal oleks Ränko wälja räägitud, olgu siis weel Ränge. Igatahes on Soome Renko ja Eesti Rõngu sama nimi. Ei taha wäita, nagu oleksid soomlased Rõngu ehk eestlased Soomes Renko asutanud. Palju enam on nii hästi Eestis kui Soomes nimi kohale keha iseloomu järele antud. Renko, rengo tähendab lagedat, awatud kohta ja niisugune nimi sobib Rõngule hästi, sest kiriku ja lossi ümbrus on lage.

Täielik ülewaade Rõngu majandusliste olude, arwustiku, looduse jne. üle leidub tänawu E. kirjanduse seltsi poolt wäljaantud koguteoses „Tartumaa".

Näituste hooajaks.

Ilmad lähewad iga päewaga lühemaks ja wihmasemaks. Lühenemisest saame füüsika abil aru — külm tõmbab kokku. Mis aga wihmawalingute põhjuseks wõiks olla, seda ei ole teadusmehed suutnud ikka weel ära seletada. Üks majandusmees teadis ainukese troosti uputuse suhtes: las walab, seeneaasta tuleb hea! Wõiks hakata juba mõtlema seene ekspordi peale. Ja meie näitused saaksid uue osakonna poolest rikkamaks (Tartu suurtööstурid tõrguwad nii kui nii esinemast) — juure tuleks seene osakond. Siis oleks juba nagu rohkem mõtet näitusi korraldada igas alewis ja wallas. Wõiks ka suurematest küladest, kus rohkem metsa käepärast. Ilmuksid seene eriteadlased, kes hindakšid, mis paremused on näituseks Petseri, Walga wõi Elwa seenel. Tekiksid ka seene sordipuhastamise jaamad, seene katsetalud jne. Wäljamõtlemata ei jääks ka seenekorjamise- ja sordipuhastamise masinad — need loobiks usšitanud wälja. Asjal oleks hoopis teine nägu ja meie rahwamajandus saaks rikkamaks uue ala wõrra. Edasi wõiks seent kultiweerida rahwuslikuks taimeks, waatamata, kas ta kaswab endise mõisa wõi praeguse asuniku maalapi peal. Seentega läheks asi loodetawasti libedamalt kui kadakatega. Kadakasorti on näituseks wäga raske lahti kangutada endisešt pinnast: kui mõni põõsas on kas wõi paruni hobusetalligi tuga õitsenud, siis ei tee selleš üksi wõim enam Eesti rahwuslišt taime. Kriitilistel juhtumistel on sarnaš kadakat koguni Hiina taimeks peetud — tema wäga muutliku wärwi ja wälimuse pärast.

Meie näitused wõiksid aga mitmekesistuda weel nii mitmeski suhtes. Tartu linnawalitsus ei peaks wälja panemata jätma oma eeskujuliku weewärgi küsimuse arutamise ajalugu. Mainše pikk ta ju saaks, seda küll, aga selle eest õpetlik ja ülewaatlik, oleks kõigil näha, mis siin ära tehtud ja weel tegemata.

Maakonnawalitsusel tuleks esineda uuetüübiliše sõiduriistaga maateedel liikumiseks — ei käi maas ega lenda õhus, aga edasi wiib „wiis wersta weerand tunniga".

Mõni wald jälle korraldaks platsil näitliku wallanõukogu koosoleku. Päewakorda wõiks wõtta koolijuhataja ametisse kinnitamise, aga nõnda, et kinnitusele tulew kandidaat haledalt läbi kukub. Rahwas saaks palju nalja wallaisade kulul ja kahju ei teeks see ju kellegile, ega maakonna kooliwalitsus niisuguseid otsusi ikka ei kinnita. Koosoleku „tormilisemaks" tegemiseks wõiksid nõunikud weel hästi jämedat tooni tarwitada, õpetajat süüdistada selles, et ta läbitilkuwale koolimajale liiga sagedasti remonti nõuab, oma suurpalgaga raswa läheb jne. Nende Iisanduste eest wõiks siis wäikeš piletimakšugi nõuda — koolimaja remondi heaks. See on iga haridussõbra soow.

Kaubanduse alal olekšid Tartu ja Walga pudukaupmehed töötatud maalt walmis wälja panema need ilusad tangid, millega nad teewad need „plombed" salaja sisse weetud kaupadele, et meie tolliametkonnal ei pruugiks end waewata wäikese asja pärast. Ühtlasi wõiksid nad asjasthuwitatuile lähemaid seletusi anda, kui kaua nad neid tange juba on tarwitanud ja mitu aastat prii leiba saab, kui omatehtud „plombe" ära tuntakse seaduse silma poolt.

Ajakirjanduse alal oleks wäljapanekuid mitmelt poolt loota. A. Weiler Tallinnast tooks heameelega näitusele selle „Rahwalehe" numbri, mis politsei poolt hiljuti nilbuse pärast ära korjati. Kriminaalsemaid kohti wõiks erilise tasu eest salamahti lugeda anda — äri on äri. Oleks kindlasti ette näha suurt tormijooksu ajalehe peale ja tellimisi tuleks. Puududa ei wõiks ka Tallinna ja Narwa Wene leht, mis wõimude poolt suletud nende monarhistliku sisu pärast. Kui neile juure arwata weel Tartu Saksa leht, kes hirmu ja õuduse jutte teab „Eesti hullumajast", siis saaks päris kena komplekt paberit (wõiksid olla mitmed aastakäigud), mida rahwas ostaks mitmesugusteks tarweteks ja saaks end sellejuures ühtlasi ka tutwustada meie wähemusrahwuste poliitiliste waadetega. Kogu osalond wõiks umbes järgmist pealkirja kanda: „Sõbraliku ulualuse andmise eest tänutäheks Eesti rahwale". Aga selle osakonna tarwitamine ei pruugiks kõigile olla sunduslik.

Weel tuleks (ja nimelt) näitlikult demonstreerida, kuidas meil 1. detsembri mässumehi püütakse. Selleks ehitatakse erikiosk, mis sarnaneb mõnele lagunenud wihusaunale. Sinna sisse pistetakse üks kommunist ja üks walwur. Teised walwurid wõiwad eemale patšerida — aitab ühestki kindlast mehest. Siis aga hakkab walwur järjest suurenewat rahutust tundma mingisuguste sisemiste emotsioonide mõjul. Ta püüab oma rahutust warjata esialgu sellega, et tõpib kõik sauna seinapraod ja aknad kinni, et pimedusega kohutada kardetawat kurjategijat — ning jookseb siis ise saunast tükk maad eemale, ise kogu aeg sauna hoolega silmas pidades... Aga kommunist on kawal ning kuri. Ta ei läbe seda natukestki aega olla ükšinda pimeduses. Wõib olla ka, et kardab pimedas. Kui walwur minuti pärast sauna tagasi ilmub, ei ole kommunisti teps enam mitte.

Järgmine pilt kujutaks kaluri maja Endla järwe ääres, kuhu öömajale ilmub wiletsa wälimusega üksiklane. Nüüd on paras juhus teha kaitseliidule propagandat: mehed piirawad heinaküüni, kus kahtlane mees magab. Sisse ning hurraa! — käes ta ongi. Selgub, et on sama isik, kel saunas igaw hakkas.

See osa kuuluks nii umbes „mõistliku meelelahutuse" alla, seda enam, et näitused enamalt jaolt on karsked.

Kui aega ja ruumi leidub, wõiks weel meie ehitusfirmadel lasta rahwale näidata, kui aeglaselt wõib üle Emajõe raudbetoon silda ehitada. Auhind tuleks anda sellele, kes töö kõige wiimasena lõpetab. Aga see osakond wõib ka ära jääda, ta ei ole nii ütelda sunduslik. Ja wõib pealegi publikumile igawaks minna.

—nn.

Esimene Skandinaawia-Balti üliõpilaste konwerents Lundis.

Ühise koostöö keskkoht Lundis asutatud.

(Oma kirjasaatjalt posti-teel).

Rootsi üliõpilaskonna algatusel peeti 12.—14. aug. s. a. Lundis ära esimene Skandinaawia Balti üliõpilaste konwerents.

Osa wõtsid konwerentsist Rootsi, Norra, Daani, Soome, Eesti ja Läti üliõpilaskonnad. Leedu üliõpilaskond, kes ka kutse oli saanud, ei olnud konwerentsile ilmunud.

Eesti esitajatena wõtsid konwerentsist osa Dr. Elfe Käer ja H. Kukke, Läti esitajaks oli E. Rempe. Suure huwiga jälgis konwerentsi tööd Lundi ülikooli psühholoogia prof. Axel Herrlin.

Esimeses joones oli konwerentsi sihiks lähemate sidemete loomine Skandinaawia ja Balti üliõpilaskondade wahel.

Juba konwerentsi eelõhtul ühisel kooswiibimisel awaldati mõtteid lähema kontakti loomise tarwidusest Skandinaawia ja Balti üliõpilaskondade wahel, ühiselt loodeti, et käesolew konwerents mitte wiimaseks ei jää.

Konwerentsi awamine oli 13. aug. Lundi akadeemilise ühingu „Akademiska Föreningen" ruumides. „Akademiska Föreningen" on Lundi üliõpilaskonna au ja uhkus — modern ehitus kõigiti üliõpilaskonna nõuete kohaselt sisse seatud: muugawad lugemistoad, muusika-toad, koosoleku- ja pidu-saalid.

Konwerentsi awas Lundi üliõpilaskonna esitaja Dr. Sköld, omas awamiskõnes rõhutades weel kord Skandinaawia ja Balti üliõpilaskondade lähenemise tähtsust, lootes eriti, et Eesti, Läti ja Leedu rahwuslikud omapärasused üldsusele kasulikud wõiwad olla.

Läbirääkimistel selgus, et kõik koosolijad üldist lähinemise ideed pooldawad, kindla organisatsiooni loomist ei peetud aga mitte tarwilikuks. Küll aga peetakse tarwiliseks wastastikkust osawõttu üliõpilaspäewist ja muist tähtsamaist sündmustest ükskute üliõpilaskondade elus. Sarnased kokkutulekud oleks tähtsaks teguriks üksteise tundmaõppimiseks ja üksteisest arusaamise kindustamiseks. Leedu üliõpilaskonnale saadetakse telegramm, kus lootust awaldatakse ka nende osawõtuks edaspidises töös. Samuti saadetakse telegramm Dr. Olaf Sundin'ile, kes juba 1914. a. Skandinaawia ja Balti üliõpilaskondade konwerentsi tarwidusest kõnelenud, mis aga ilmasõja tõttu pidamata jäi.

Peale läbirääkimisi tutwustati konwerentsist osawõtjaid linna tähtsamate ehitustega, kus erilist tähelepanu wääris peakirik, pärit 14. aastasajast. Lõuna oli korraldatud mõnekümmend kilomeetrit Lundist eemalasuwas ilusas Torupi lossis. Torupi loss on ehitatud 14. aastasajal ja pakub oma mitmesuguste kogudega huwitawat ajaloolist pilti. Loss kuulub ühele wanale Rootsi suguwõsale.

Sinna- ja tagasisõidul awanes wõimalus tutwuneda lõuna Rootsi maastikuga. See on enam-wähem tasane maapind, igal pool haritud wiljapõllud, ilusad punased talumajad keset wiljapuu aeda, kuna metsi on harwa näha.

Õhtul oli pidulik kooswiibimine, kus ülewas meeleolus kõnesid peeti — kõigi esitatud rahwaste keeltes.

Järgmisel konwerentsi päewal tunnistati tarwiseks Skandinaawia-Balti üliõpilaskondade lähem side.

Omawahelise koostöö keskkohaks määrati Lund.

Koosolijate nimel awaldas Lundi üliõpilaskonnale konwerentsi korraldamise ja lahke ja südamliku wastuwõtu eest tänu H. Kukke.

Kohe peale lõunat sõideti Kopenhaageni, et osa wõtta rahwuswahelise üliõpilasliidu nõukogu koosolekust.

Wäimela põllutöökool.

Wäimela põllutöökool on ainsam Wõrumaal ja asub Wõrust 7 klm. kauguselt. Nagu mõnel teiselgi meie põllutöökoolil ei puudu oma tekkimise eelajalugu, nii wõime seda ka Wäimela kohta tähendada.

Wõrumaale põllutöökooli asutamise mõte sai oma alguse 1903. a. 23. märtsil Antsla põllumeeste seltsi koosolekul, kus tolleaegne seltsi esimees hra W. Pakler (praegu surnud) kooli asutamise mõttega on esinenud. Seltsi juhatus on saatnud palwe Peterburi „naiste põllutöö hariduse lewitamise seltsile" — kawatusega, et wiimane aitaks kooli otstarbeks kätte saada „Wastse-Kasaritsa" kroonu mõisat.

Sellel sammul aga ei olnud ja ei wõinudki olla tegelikka tagajärgi, sest Wene walitsus seisis sarnaste püüete wastu. Mööduvad aastad. 1908. a. astusid Wõrumaa edukamad põllumeeste seltsid uuesti kokku ja walisid eneste seast 5-liikmelise komisjoni, kes pidi kooli awamiseks eeltöid tegema. Lõpuks jõuti ka niikaugele (kuue aastase rabelemise järele), et Wõru põllumeeste selts ühes teiste maakonnas asuwate seltsidega awas Wõrus põllutöö õpetuse kursuse — põllutöö talwe kooli nimetusega. Kool awati 31. okt. 1915. a., 26. õpilasega. Esimesed õpetajad olid agr. Aug. Kerem — praegune põllutööminister, agr. Grünberg, instr. H. Kalm j. t.

Kool töötas isegi okupatsiooni ajal, kuigi piiratud oludes.

Sõjaaegse seisaku järele algas kool oma tegewust uuesti 1920. a. sügisel maakonnawalitsuse korraldusel ja juba kaheaastase koolina. Kool töötas Wõru linnas. Wahepeal sai kool omale Wäimela mõisa. Mõisa hooned, eriti praegune kooli hoone oli wiletsas seisukorras. Asuti parandustöödele ja ehitati endine härrastemaja koolinõuete kohaselt ümber. 1922. a. sügisel kolis kool Wäimelasse, kus ta ka praegu töötab.

Õpilasi on koolis iga aasta umbes 30—40, neist üks kolmandik naisõpilasi.

Mis puutub kooli töötingimalustesse, siis peab tähendama, et need kõigipidi awarad on. Koolil on wastawad ruumid, s. t. klassitoad, keemia kabinett, taimede ja mineraalide kogud jne., mis õppimist kõigiti kergendawad.

Õpilastele elamiseks on wastawad toad, kus mitmekesi koos elatakse. Süüa saadakse ühisköögist, mida õpilased ise juhiwad. Et kaswatuslises mõttes ei puuduks õpetajate silm, siis on ühe õpetaja korter ühiselu ruumidega ühenduses. Kooli hoonet soendab keskküte. Ka weewärk ja oma elektrijaam on olemas, kust nii kool kui ka katsetalu walgustust saab.

Peale teoreetilise õpetuse on õpilased kohustatud karjalaudas, aias, sepapajas jne. tööd tegema. Suwewahcaegadeks on õpilased määratud harjutusmajapidamistesse. Kahjuks peab aga tähendama, et osa õpilasi ei taha meel aru saada, et tegelik töö on teaduse ema, waid katsutakse harjutustöödest kõrwale hoida.

Üldiselt aga walitseb õpetajate ja õpilaste wahel sõbralik wahekord.

Koolijuhatajaks on agr. hra P. Kitsberg, õpetajaks agr. A. Usin ja Narusk.

Kooli katsetalu.

Kooli katsetaluks on Wäimela mõisa süda. Pea pool katsetalu krundist on soo heinamaa.

Soo kultuuriga on algust tehtud. Talul on täiswerd angleri kari. Wiimasel aastal on rohkesti noort karja kaswama jäetud (ligi 40 mullikat), kellest juba paari aasta pärast wäärilist sissetulekut wõib loota. Praegu on lüpsi karja umbes 70 looma. Karja parandamise peale on hakatud suurt rõhku panema ja on ka märgata, et piimaand iga aastaga tõuseb.

Seni on puudunud eeskujulik sigade kaswatus. Käesolewal aastal on aga ehitusel ajanõuete kohane sigade laut, on muretsetud hea sugukult, nii et ka sigade kaswatus peagi soowitud alusele jõuab. Ka linnukaswatuse rajamiseks on samme astutud ja oodatakse Rootsist wastawaid sugukanu. Katsetalul on kena aed, kus peale õunapuude ka igasuguseid teisi aiakultuure peetakse. Mesilasi on 37 puud.

Talu korraldab weel iga aasta wäetiskatseid mitmesuguste põllukaswudega.

Talus töötab ka ühismeierei, kus õpilased tööl käiwad. Peale selle töötab talus weel piirituse wabrik.

Läinud aastal on katsetalu üle miljoni marga puhastkasu annud. Majapidamist juhiwad koolijuhat. agr. P. Kitsberg ja taluwalitseja hra G. Hermann. Kõiki neid asjaolusid arwesse wõttes, mis noortele põllumeestele ja naistele õppimise Wäimelas kõigiti kasulikuks ja õpetlikuks teewad, tuleb ainult soowida, et Wõrumaa põllumees juba lähemas tulewikus ikka enam ja enam oma poegi ja tütreid maakonna ainsamasse põllutöökooli saadaks.

P. P.

Auruparwel Sassnitz-Trälleborg.

Punane D-rong kihutab meiega Berliinist wälja, peatades ainult mõnes ükikus jaamas. Stralsundis tõmmatakse rong pooleks nagu wihmauss. Esimene pool läheb Rostocki, teise poole wõtab uus wedur oma järele ja tõmbab alla sadama. Mõne minuti pärast on rong kolmele auruparwele*) liikatud ja olemegi üle lahe, Rügeni saarel. Rong liiuakse teisel kaldal jälle kokku ja jatkab tormates oma teed — Sassnitzi poole ulgumerel. Kihutame risti üle künkliku saare. Saame waewalt imetleda wiljakat lõikust põldudel ja sealsamas kollaste wäljade ja roheliste tukkade wahel — walgeid kriidi murdusid ning kõige moodsamaid tööstusi, kui wedur juba wiib meid järsult kallakult alla Sassnitzi sadama, pidurite aina surisedes. Meri aina läheneb, nagu „maandumisel" lennukiga.

Oleme Sassnitz-Trälleborgi auruparwel tund ja 10 min. enne wäljasõitu. Wiimase poole tunni jookul woolawad aga parwe kajutid ja laed inimesi täis — otsekohenduse rongid toowad neid igast kaarest. Kõmisedes weereb parwele kaubarong — laaditud wagunitega Wiinist ja Praagast — Stokholmi ja Oslosse. Oodatakse weel wähe: iga silmapilk peab tulema wiimane Berliini kiirrong. Ja seal ta ongi. Hiilgaw ekspress, Rootsi ja Norra gigandid otsekohenduse wagunid: Rootsi post Berliinist Stokholmi ja esimeseklassi ekspressid Berliin—Stokholm ning Hamburg—Oslo. Waewalt saab wedur taganeda, kui kohe sillad üles tõmmatakse, ja olemegi lahtisel merel.

Terwe see ümbrus Stralsundist kuni meie parweni pole muud, kui tehas, wabrik, liikumine. Ja kui waadata inimesi, kes nendest üle lahe minewatest ekspressidest parwel wälja astuwad, et nendele määratud kajutitesse ja salongidesse kaduda (nende hulgas ei puudu mitmed auwäärt wainulikudki), siis on selge: terwe meie praegune liikumise gigantne mehanism on arenenud tänu tööstusele ja ärile. Kui inimene oleks ainult põldu harinud, s. o. ainult niipalju tegutsenud, kui palju tema ihutoiduseks tarwis, ei siis oleks olnud praegust tsiwilisatsiooni tema määratute rikkustega igasuguste ühendusabinõude, pankade ja elumõnususte näol. Tööstus on loonud äri, äri on — liikumise abinõud ja raha, — ilma äritsa ei oleks olnud ei laewu, ei raudteid ega lennukid, kuid poleks olnud ka pankasid, luksust ja elumõnususi.

Neid herrasid ja daame, kes praegu Berliin—Stokholmi ja Kalee—Hamburg—Oslo otsekohenduse luksusekspressist wälja astuwad, ei oleks ilma äritsa olnud...

Tugewad mootorid töukawad märkamata kõige selle koorma kaldast eemale. Kiirus on wäga suur, Sassnitz kaob silmanähtawalt wette. Meie järele rühib suur mere kolotis, kuid wõtab warsti sihi paremale — Stokholmi poole. Püsib kaua silmapiiril, mitme kilomeetri pikkune suitsulint järel. Meie aga möödume suures kaares Rügeni idapoolsest nurgast ja wõtame sihi Trälleborgi woorsipoolsel kaldal. Suurepärane Rügeni rand — kõrge kallas, sinisest weepinnast kerkib roheline mets ja walged kriidi harjad helendawad kaua kesk seda tumerohelist seina, nende hulgas domineeriwana kuulus Stubbenkammer — n. n. „kuningatool".

Ilm on suurepärane. Aga kui maa on silmist kadunud, siis kaotab meri oma wõluwuse. See, mis me waimustusega nimetame „meri", ei ole õieti mitte paljas mari, waid n. n. meri ja maa kokku. Lage weewäli wõib kõrta erilistel puhkudel pika aja jookul. Harilikul laewasõidul ei saa ulgumerel mingit muljet ei mässawatest lainetest, ei mere ilust ega wõimsusest. „Meri" ajab õieti wee ja maa wahepeal, on nende mõlemate ürgjõudude kooskõla — seda wõib jälle märgata inimeste peal ka meie auruparwel. Ükskõikselt ja umbselt kaowad laelt ära kajutitesse wõi teistesse ruumidesse. Pole enam sugugi need inimesed, kes peaaegu waguni aknad tahtsid wälja litsuda, et aga merd ja Rügeni soodust wahtida, kui rong jõudis Stralsundi ja Sassnitzi — „meri" täitis siis kõigi meeled.

Kuid weel teise kaotuse toob enesega pikem sõit lahtisel merel.

Kusagil ei ole inimeste wahed terawamad kui laewal, suurtel laewadel. Ja seda wahet ei tee miski rohkem ega wähem kui — raha.

Aga kus lõpeb raha ja algab waim? Ei ole kahtlust — kui kunagi waim wõis saada lihaks, siis kujundab praegu raha inimeste waimu. Raha imbub nende ajudesse ja üdisse, raha teeb põlwede jookul nende luu walgemaks ning subtiilsemaks nende were... Raha on wõim ja waim ühtlasi, nagu kuri on kahtlemata ka waimline.

Meie, kolmandaklassi reisijad, oleme wäikesed inimesed. Teame seda ja istume watka olmus puhwetis. Otse hõõruwate ja raputawate mootorite kohal, kes kirjutades kaarti, kes juues oma kohwi, kes rüübates õlut. Seal all on —katlad ja nõgi ja töö higi. Aga ülewalpool meid on weel kaks klassi reisijaid... Suurte reisilaewade läbiõige — misugune põrutawalt selge skeem praegusest ühiskondlikkudest wahekordadest, mille määrab raha, praegune kapitalistlik kord.

Aga mõne tunni järele hakkab lähinema Rootsi rand. Inimesed tekiwad jälle wälja laele ja parda äärde, kus neid pimeda tulekul enesesse neelab Malmõsse saabuw rong. Põlewa lohena kihutab ta kiwisest sadamast minema.

H. K.

*) Rootsi keeli „färja", Daani keeli „faerge" — suured moodsad aurulaewad, mis teeniwad raudtee ühendust üle merekitsuste. Eriti palju on neid Daanis.

Pilkane pimedus Rakweres.

Praeguste pilwiste ilmade ja kuu waheaja tõttu on ööd juba mõnda aega kottpimedad. Selle tõttu on teised linnad tänawaid ööseti walgustama hakanud, Rakwere ei taha sellest aga teadagi. Millega seda seletada, on täitsa arusaamata, sest criti Rakweres oleks tänawate walgustamine tarwilik, kus rongid südaöösel liiguwad ja liikumine selle tõttu elaw. Oma inimene ajab weel kuidagi käsikaudu läbi, kuigi üleni poriselt ja mitu korda pärale jõudes, kuid hoopis wõimatus seisukorras on wäljast tulijad, kel linn tundmata. Kaua aga linn weel pimeduse eest kawatseb hoolitseda, pole teada.

Kooliõpetajate walimised Petserimaal.

Kooliõpetajate walimise hooaeg on ka Petserimaal kätte jõudnud. Hiljuti mööduid walim. Wilo wallas, kus ühekjale wabale kohale kandideeris 32 õpetajat, neist 20 kutseliist.

Wallanõukogu walis ainult 3 kutsega õpetajat, kuna 6 õpetajat kutseta waliti.

Sama nähtus on ka Järwesuu wallas korduud. Maakonnawalitsus on aga sarnased walimised kui mitteseaduslikud kinnitamata jätnud ja uued walimised wälja kuulutanud. Kooliwalitsus on otsustanud uutele walimistele saata oma esitaja, kes koha peal walwaks, et walimised seaduslikud oleksid.

Miljonäriks

22. nowembril 1925. a. saab see, kes Tallinna Eesti Muuseumi rahalise loterii tähe aegsasti omandab. Loosimist edasi ei lükata.

Jlmus trükist:

M. Kampmann — Eesti lugemik IV jagu.

Metoodiliselt korraldatud tegelik kirjanduse-õpetus algkoolidele **wiiendale õppeaastale.** Hind Mrk. 190.— Lugemik VI õppeaastale ilmub sügisel.

G. PIHLAKAS'e kirjastus Tallinnas.

Luuletaja — waras, hulgus ja inimesetapja.

François de Moncorbier Villon.

On haruldane kirjanduse ajaloos leida sarnast wastoludes poeedikuju, nagu seda on Fr. Villon. Oma aastasaja suurem luuletaja, wõrdlemisi kõrge haridusega, sealjuures aga uulitsahulguste sõber ja murdwaraste kaaslane.

On teada ainult ta sünniaasta — 1431. Kaswas üles Saint-Benoit-le-Bétourné kaplani juures; 21 aastaselt on litsentsiaat ja kunstide magister. Kuid seltsimehed omale leidis ta teisest leerist. Ei olnud ükski urgas ega kõrts Pariisis talle tundmata, alates „Männikäbi" mülkast kuni „Paksu Margoo" wõõrastemajani. On wäikestes wargustes haruldane meister, leides ikka kala, wiina, leiba ja mis waja omawahelisteks pidutsemisteks.

Kord jalutusel tungis ta kallale preester ja haawas teda. Villon haaras pistoda ja tappis preestri. Selle eest mõistis Pariisi kohus ta poomise surmast, kuid parlament muutis surmaotsuse wäljasaatmiseks.

Selle järele liitus ta Burgundia rööwelhulgustega, kus Villonil sõpru oli. Aasta pärast aga antakse talle armu, wäljasaatmine wõetakse tagasi ja Villon on jälle Pariisis. Samal aastal wiie kaaslasega ronib ta üle Navarra kolledźhi müüride, awab muukidega lossi ja rahakirstud, kust kaasa wiib koti wiiesaja kuldeküüga. Selle järele kaob Pariisist Angere'i ja ise seletab oma äraõitu õnnetu armastusega.

Kuid Navarra kolledźhis wargus tuli awalikuks. Villon rändab müüd eemale Pariisist. Teenib Orleani hertsogi Karli juures, wõtab osa siin poeetide wõistlusest ja rändab edasi.

Loomulikult puuduwad sarnase isiku eluloost täpsemad andmed. 1461. a. ilmub ta awalikkusele — ta on suwe läbi Meung'i (Sur-Loire) wangimajas ahelates leiwa ja wee peal, usutawasti warguse ja tapmise eest Meungi läheduses.

Ka siin weab Villonil. Siit sõidab läbi Louis 11., kes alles kroonita ja kes wabastada lasi kõik wangid linnades, kus peatas. Ja jälle tuleb Villon wabastatult Pariisi. Kahe aasta pärast aga peale õhtusööki Villon ühes oma kolme sõbraga naersid, pilkasid ja norisid tüli maitre Ferrabouck'i kirjutajatega läbi nende kontori akna. Kirjutajad tulid wälja ja uulitsal algas kiskumine. See on Villonist wiimane teade.

Ja kõige peale waatamata hinnatakse teda Prantsuse kirjanduse 15. aastasaja paremaks luuletajaks! Ta järelejäänud umbes kakssada luuletust tunnistawad autori mahasalgamata andest. Tal oli wärske aju ja ettekujutuswõime, teraw ja pilkaw keel, julge wõte, kus juures ilustamata andis ta pilte oma madalast, kuritöölisest ja moraalselt langenud ümbrusest. Ta oli kerjuste ja mõrtsukate kergemeelne luuletaja. Kuid selle kõige juures waewasid teda tõsielu küsimused, pihtimised meeletust elust, uuele teele tõusta tahtes. Kaebab oma waesust, et ka temal oleks wõinud olla maja ja pehme woodi.

Ei puudu ta luules emaarmastuse, usulised ja isamaalised motiiwid. Kuid mis Villoni juurese moodustab, ta oli surma laulik. Selle tunde on annud ta oma aastasajale haruldase ja piinalise wärinaga.

Jseeneseest ei olegi midagi imestada, et 15. aastasajal esineb luuletaja, kes oli ühtlasi rööwel ja waras. Tuleb ainult meele tuletada 14. aastasaja Prantsusmaa rööwelrüütleid, kes tegutsesid üle maa. Ja omaaja ideoloogia ei näe selles kuigi suurt pahet. Juhtumuste otsimine tõi rööwlite hulka isegi lugupeetawamaid rüütleid. Juhtumustes tekkisid kangelased. Ja „waesed rööwlid" asetati ühele astmele rüütlitega, kes riisusid siis losse ja linnu.

Shakespeare oma draamas „Heinrich 4." laseb isegi rööwimas käia kuninga poega, Wales'i prints Heinrichi ühes rüütlitega. Ja üldises olude käigus ei ole sugugi wõimatu, et mõni printski teerööwliks omal ajal tegelikult on olnud.

•

Samal aastasajal, s. o. 15., leidub Itaalia kirjanduses mitte wähem kuriosumlikke jooni.

Teatawasti on Pindaros, antiik Greeka luuletaja († 446 enne Kr.) olnud esimene, kes oma luuletuste eest honoraari wõtma hakkas. Ta kirjutas wõidulaule Olümpia mängudel wõitjatele.

Keskajal ja ka hiljem ei olnud luuletajail muud sissetulekut, kui wõimukandjate heldus. Nende juures elasid siis luuletajad nõunikkudena, saadikutena, „oraatoritena", nagu siis öeldi, ja kuulsuse ekspertidena, sest kuulsaks saada jänunesid ka kõige wäikesemad türannid. Sarnaste hoowiluuletajate hulgas Francesco Filelfo (1398—1481) esineb aga eriliste nõudlikkusega honoraari suhtes, wast küünilisemalt, kui seda ühelt luuletajalt üldse arwata wõib. Nimelt tellis temalt Francesco Sforza poeemi „Sforziada", lugulaulu nimetatud wõimumehest. Filelfo ei leppinud mitte üksi kirjutatawa poeemi eest üldmaksuga, waid nõudis isesugust maksu iga episoodi eest, mis lubas mahutada poeemi ühe wõi teise isiku auks. Sealjuures wõis ta kiituse ümber muuta satiiriks kui maks maksmata jäetakse.

P.

Leedu wahekord naaberriikidega.

Leedu ei soowi Meierowizi wahetalitajaks.

Leedu walitsuse ametlik häälekandja „Lietuwa" awaldab jutuajamise wälisminister Tsharnezkiga, mis seisab ühenduses kõnuliste kuuldustega Poola-Leedu läbirääkimiste asjus. Suurt ärewust sünnitas Poola ajakirjaniku Nowaishinski Kaunasesse tulek, keda aga Leedu ametiasutused mõnetunnilise sealwiibimise järele wälja saatsid. Jutuajamisel seletas Tsharnezki, et Leedu-Poola wahekorras ei ole midagi muutunud. Puudeparwetamise küsimuse Nemani jõge mööda muutis Poola walitsus mingisuguseks poliitiliseks küsimuseks ja ühendas selle konsulaar wahekorra korraldamisega mõlema riigi wahel. Neile kuuldustele on Tsharnezki arwates aluse pannud S. Meierowizi seletused Poola ajakirjandusele, milles ta pakub oma wahetalitust Poola-Leedu wahekorra korraldamiseks. Tsharnezki seletab, et Leedu walitsus ei ole ses asjas ühtegi algatusettepanekut S. Meierowizile teinud. Meierowizi poolt astutud samnud on sündinud ainult tema isiklisel algatusel. Kõik need kuuldused olewat ainult wäljamõeldis. Seni kui Poola peab Wilno oma käes, ei ole mõeldaw mingisugune kokkulepe Leedu ja Poola wahel.

Samal ajal, kui diplomaatline wahekord Läti ja Leedu wahel ei taha kõige parem olla, jatkawad Läti ja Leedu kultuuritegelased mõlema riigi lähenemistööd. Neil päiwil Kaunases wiibinud Läti teatritegelasi wõeti seal wäga südamlikult wastu. Wastastikust lähenemist tahab eriti õhutada Leedu ajakirjandus. Leedu ajakirjanikud algatasid Leedu-Läti wastastikuste ekskursioonide korraldamist, et lähemalt tutwuneda mõlema rahwa elu, kultuuri ja maareformiga. Edasi toonitawad Leedu ajakirjanikud, et nii edukalt algatatud läbirääkimised Läti ja Leedu wahel, mis pidid peatselt andma reaalseid tulemusi, on Meierowizi üteluste tagajärjel raske hoobi saanud. Läti-Leedu koostöö kohta tulewikus walitsewad Kaunases küllalt pessimistlised arwamised. Igal pool toonitatakse, et ametlik diplomaatia on suureks takistuseks mõlema rahwa kindlale ühinemisele.

Läti wälislaenud.

Läti-Ühisriikide wõlakokkulepe.

Uuel Läti saadikul Washingtonis Sehja'l läks korda wõrdlemisi lühikestel läbirääkimistel wälja töötada kokkuleppe kawa Läti wõla tasumise asjus Ühisriikidele. Kawa waadati Läti wälis- ja rahaministeeriumi poolt läbi ja leidis walitsuse heakskiitmist. Sehja'le saadeti telegraafi teel wolitus kokkuleppele alla kirjutada. Kokkuleppe tingimised on Lätile wäga soodsad. Ühisriigid annawad Lätile 10-aastase moratooriumi. Wõlg, kogusummas 5.760.000 dollarit, tasutakse 59 aasta jooksul, sealhulgas kuni 1984. aastani. Annuiteetide suurus on esimesel 10 aastal 3 prots. ja hiljem 3½ prots.

Läti-Inglise wõlakokkulepet ei kinnitata?

Parlamendi wälisasjade komisjoni liikmed peawad Läti-Inglise wõlakorraldamise lepingut Lätile mitte kasulikuks. Leping on parlamendi teadmata sõlmitud. Londonis ei olewat küllaldaselt selgitatud Läti seisukorda laenu wõtmisel. Komisjon pooldab seisukohta, et lepingu kinnitamine tuleb jätta uue parlamendi hoolde.

Uue laenu muretsemine.

Tulewal kuul uuendatakse läbirääkimised Läti ja Ühisriikide rahameeste grupi wahel wälislaenu asjus. Läti soowib laenata umbes 20 aasta peale 6 milj. dollarit. Laenu protsent ei tohi üle 7 tõusta. Laen kasutatakse sadamate, uute raudteede ja jõujaamade ehitamiseks, samuti ka hüpoteegi panga abinõude suurendamiseks.

Tapeete

suures walikus õige odawate hindadega soowitab

F. Liblik — Suurturg nr. 10.

2.000.000 marka

loositakse 22. nowembril s. a. Tallinna Eesti Muuseumi rahalise loteriiga wälja.

Peawõit 1.000.000 marka.

Rutake tähtede omandamisega. Loosimist edasi ei lükata.

Elwa kaubandus ja tööstus 1925.

Põllumajanduse Tarwete Kauplus, Elwas.
Telefon nr. 80. Telefon nr. 80.

H. LELL & Ko

I. Müüb
en détail & en gros
omast alalisest laost kõik põllumehele tarwisminewad kaubad:

Koloniaal & delikatess
Manufaktuur ja pudu
Portselaan, email ja klaas
Nahka ja nahasaadusi (hobuseriistad ja jalanõud)
Rauda ja rauasaadusi (kirwed, peitlid, naelad j. n. e.)
Heeringaid
Soola
Petrooleumi, naftat ja bensiini
Õlisid
Lupja
Tsementi j. n. e.

Põllutööriistad:
Rehepeksugarnituure — Kultiwaatoreid
Wiljaniitjaid — Wedruäkkeid
Heinaniitjaid — Äkkeid
Loo rehasid — Atrasid
Nende tagawara osasid j. n. e.

Kunstwäetis:
Superfosfaat — Kaalisool
Toomasjahu — Tshiilisalpeeter
Lubi j. n. e.

II. Ostab
suurel ja wäiksel arwul:
Lina, linaseemneid, otri, rukkid, kaeru j. n. e.

H. Lell & Ko, Elwas.
Telefon nr. 80. Telefon nr. 80.
Kinnitus A.-S. „Eesti Lloid'i" agentuur.
Wõtab wastu tule-, elu- ja weokinnitusi.

Soowitame põllupidajatele

soodsatel tingimistel, riiklise krediidiga — wärsket
superfosfaati 18|20%, kaalisoola 40%, toomasjahu 16|18%
Peale selle laos wõistlemata odawate hindadega
põllutöömasinaid, rauda, sütt, tsementi, lupja, soola ja igasugu muud kaupa.
Elwa Majanduse Ühisus, oma majas.

Oldt'i wesiweski

Elwa lähedal. Telef. 58.

Uuemaaja sisseseaded. Jahu, pärli-kruubi, püüli jne. tõõstused.
Omanik **J. Oldt.**

Jaan Margus, Elwas,
walmistab tsement kaewurakkeid, tsement telliskiwa ja tellimise peale tsement katusekiwa, tsement õõneskiwa ja põllutorusid.

Tähelpanu!

Kui sa oled isamaalane, siis tule
„Kesk-Kala" pawiljoni
Elwa näitusel
ja proowi kodumaa konserweeritud kalu.

„Postimehe" raamatukauplus
Tartus, Suurturg nr. 16,
müüb
kõige odawamalt,
raamatuid, piltpostkaarte ja kirjutusmaterjali.

Õppetöö
hooajaks.

Soowitan õpperaamatuid, wihkusid, kladesid, kõiksugu paberit, pappi, sulgi, tinti ja pliiatsid. Postkaardi- ja salmialbume, sünni- ja leeripäewa-kaarte. Õpetajatele ja jällemüüjatele harilikud protsendid.

J. Tammin — Elwas
omas majas.

Soowitan oma õlleladust A.-S.
Saku ja Jõhwi wabrikute õlut

limonaadi, puuwiljajookisid ja seltersi tuntud headuses.

Laduomanik **I. Tammin** Elwas,
omas majas, telef. 78.

W. Uibopuu
wankritööstus Elwas
teeb kõiksugu weo- ja sõiduwankrid.
10 korda 1. auhinnaga kroonitud.
W. Uibopuu Elwas, telefon 31.

J. Sepp ja Ko

ELWAS, omas majas, telef. 41.
Wärwimise ja wanutamise töökoda.
Wõtab käärimiseks, pressimiseks ja dekateerimiseks kangaid wastu.
Töö täiesti korralik ja hinnad mõõdukad.

Rohu- ja wärwikauplus
soowitab omast alalisest laost rohukaupasid, wärwe lõhnaõli, seepi, puudrit, lakki, maalriwärwisid, hapnikke jne.

A/S. A. Le Coq õllewabriku esitaja Elwas.
Wõtab tellimisi õlle, mõdu, limonadi ja soodawete peale wastu.

J. Ungerson
Elwas.

Soowitab suures wäljawalikus odawate hindadega kõiksugu riide- ja pudukaupa. Wastupidawaid kodumaa wabrikute saapaid, sandaale ja tenniskingi, laste mänguasju jne.
Suur wäljawalik käsitöölõngu DMC.

Riidehinnad alates 30 m. küünar.

Jahimeestele
püssirohtu, haawlid, padrunid ja muid jahitarbeid.
Telefon 45. Telefon 45.

Hra Uibo majas **Elwas** turu wastu tel. 73
Naha- ja koloniaalkauplus

soowitab suures wäljawalikus oma- ja wäljamaa wabrikutest talla-, pastla-, pinsoli-, kroom-, juht- ja sandaalinahka; saapasääri, juht woorsu ja kroomnahast pleterid; kõie-, ohja-, sidumise-nööri; traatlõnga kõigis jämedustes; hobuseriistu, roomi, rangipalgeid, kõiksugu rihmu, walgeid ja musti; suhkrut, jahu, soola, heeringaid naela ja tünni wiisi, kilu; petrooleumi, pesusoodat, seebikiwi. — Sealsamas wõetakse tellimisi kõiksugu saabaste peale wastu.

Ostan tooreid ja kuiwatatud looma-, wasika-, lamba-, jänese-, rebase-, orawanahku.

Austusega **B. Orlo.**

O. Blanken'i
kompweki- ja biskwiidiwabrik
pakub oma saadusi suurel ja wäiksel wiisil mõõdukate hindadega.
Elwa näitusel esineb oma pawiljonis.

Talurahwa kauplus
K. Kupp
Elwas, Kesk tän. 6,
soowitab omast kauplusest kõiksugu **koloniaal- ja talurahwakaupu.**
Sealsamas ka likööride ja weinide müük.

Elwa Laenu-Hoiu ühisus

Elwa Majanduse Ühisuse ruumides.

Wõtab raha hoiule, annab laenusid wälja, toimetab kõiki pangaoperatsioone.

Awatud iga esmaspäewal ja reedel kella 10 kuni 2 p.

ELWAS
Sturmi majas, wastu jaama.
Esimesejärgu
juukselõikamise äri.
Töö kiire ja korralik. Hinnad mõõdukad.
Äri pühapäewadel awatud.
R. Napp.

Jaan Margus
Elwas (Udernas)
ostab: linaseemneid, wilja ja linu;
müüb: tsementi, petrooleumi ja teisi tarbeaineid.

Uuendage aegsasti Postimehe tellimist!

Laneметsa walla Kakku 6 kl. algkooli
õpetaja—juhataja

walimine on wallanõukogu koosolekul, Koikülа asunduses 29. augustil 1925. a. kell 1 p. l. (Koikülа raudteejaama ja postiagentuuri juures.

Isiklik ilmumine soowitaw.

Wallawalitsus.

Olen tagasi jõudnud

ja teatan oma austatud töötellijatele, et olen oma töökoja, mis asus Riia tän. nr. 16, krt. 3, jälle awanud ja üle wiinud **Riia tän. 14**, hoowipealses majas, teisel korral.

Õmbleja E. Prost.

Eesti Põllumeeste Selts Tartus wajab
kiiwiwedajaid

Kaupa tehakse „Palu" koolitalus. Eestseisus.

Stromant-grafoloog M-me Hellen
Peterburist. Iseloomu jaotamine, physiognomonia, hirosophia, grafoloogia, frenoloogia, otsustab ka näopildi järele. — Kitsas tän. 8. Sissekäik tänawalt (Wana tn. üles).

Koolilapsed
leiawad lahket wastuwõtmist wäikses Saksa perekonnas. — Kesk tän. nr. 16, hoowis. Sealsamas annab naisõpetaja Saksa keele tunde.

Kyffhäuseri-Tehnikum Frankenhausen (Saksamaal).
Inseneride ja Meistrite osakond — ülelüildiste ja põllutöömasinate ehitamiseks, elektritehnik, lennutehnik ja suurraud ehitused.

Kaks wähemat 3
koolilast
leiawad hea kosti ja kaswatuse. Weski tän. 13. II korral.

Kostilapsed
(koolilapsed) leiawad lahket wastuwõtmist arsti perekonnas. Ümberkäimine Saksa keeles. Maarjamõisa tän. 46, krt. 2. Tulla kl. 5—9. 3

Koolilastele 23
kostikoht kõigi nõuetawate tingimistega. Promenadi t. 3—3.

3—4-toalist
korterit
kõögiga, ilma mööblita, wajab lasteta abielupaar. 1/2 aasta üüri ettemaks wõimalik. Pakkum. sll. F. F. F. 5

Laua-wedajaid
tarwitatakse maale pikema aja peale. Tee on hea. Järele küsida Tartus, Jõe tn. 15.

Kooliraamatuid
a segakaupa müün odawasti. A. Sults **Passaash'is,** Suurturg nr. 15, müügikoht nr. 24.

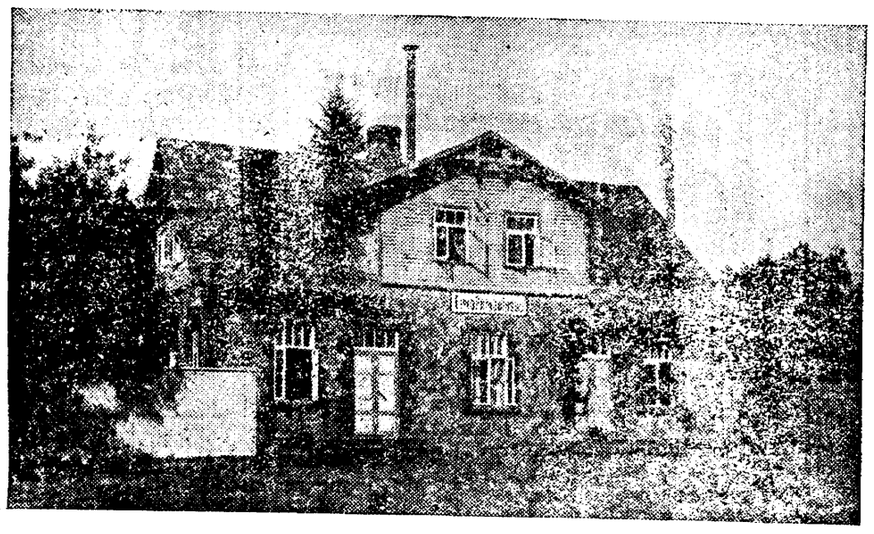
Kostilapsed 5
leiawad wastuwõtmist keskkooliõpet. (Saksa ja Inglise k. õp.) perekonnas. Kodune keel Eesti ja Saksa k. Järelaitamine keeltes. Riia maantee 25 (Tamme).

üürile anda
on maja (3 tuba, kõök), suure aia, pargi ja wäikse suwilaga, Saksa teatri kõrwal, Kastani tän. nr. 18. 1g

---

Kostilapsed,
üliõpilased ehk ametiskäijad hrad leiawad erasiseküiguga ja elektriwalgustusega toa. Jaama tän. 40, k. 7. 5

Õunaaed
rendile anda. Kärkna jaamast 2 wersta, Lahte küla, Altnisu talu. Kaupa tehakse pühap. sealsamas, kella 2—8 p.

Elwa piimaühingu maja.

Tartu mälestussamba eeltööd.

Sammas ehitatakse betoonist? Kõrgus üle 6 sülla, alus 24 ruutsülda.

Eile viibis Tartus kunstnik prof. Adamson, et koha peal tutvuneda mälestussamba komitee tegelaste soovidega ja ühiklikult waadata kohta, kuhu sammast kavatsetakse püstitada. Kunstniku siiakäik tuli ootamata, sellepärast ei olnud võimalik kõiki komitee liikmeid kokku saada.

Enne waadati kunstniku poolt kaasatoodud samba alumise osa kavandit, milles mõnesugused muudatused ette võeti.

Samba platsi leidis prof. Adamson kõigiti sündsa olewat, mis asuks Emajõe puiestee põhjapoolses otsas, praeguse pontonsilla otsa kohal. Maha tuleksid raiuda ainult ükfikud suuremad puud, mis ehitust takistawad ja samba esikülge uue silla poole warjawad. Sammas tuleks püstitada esikülgega silla poole. Esikülje aluse pikkus oleks umbkaudu 4 sülda, profiil — 6 sülda. Nõnda võtaks sammas enese alla 24 ruutsüllalise maa-ala. Kõrgus on kawatsetud kuni 6½ sülda, mis peaaegu sama kõrge oleks kui „Russalka" ausammas Tallinnas. Kogu samba kavatseb kunstnik ehitada betoonist, kuna küljeilustused, kujud jne. pronksist walatakse ja Itaalias walmis tehakse, kus töö odawam ja parem saab.

Samba ümbrus tuleks pärastpoole korralikult planeerida, silla poole külge laiad kiwitrepid asetada, ümberringi puid istutada jne.

Leping kunstniku ja komitee wahel kirjutatakse lähemal ajal alla.

Olgu tähendatud, et betoonist on ehitatud ka Rakwere mälestussammas, mis 30. aug. awatakse ja Lätimaal Wõnnus püstitatud mälestussammas Eesti ja Läti sõduritele.

Ehitustöödega koha peal võiks kunstniku arwates alles tulewal kewadel alguse teha, kuna pronkskujude walmistamine wäljamaal talwel sündida võib.

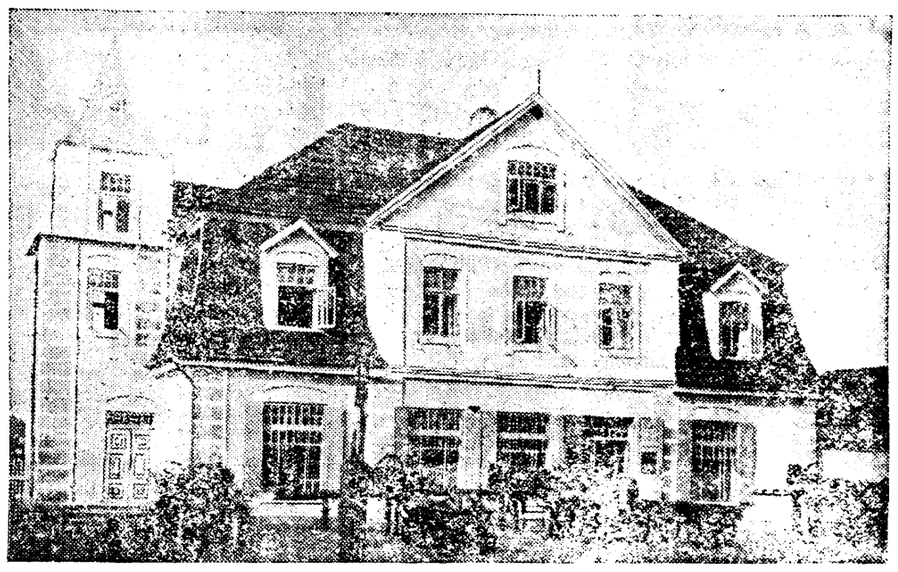
Tartu aerutajate klubi 50 a. juubelipidustused

algawad täna, mil puhul ka sõudewõistlusi Emajõel peetakse. Wõistluste ajal on jõgi muule publikule sõiduks sulutud.

Eile jõudsid Riia sõudjad kolme paadiga Tartu, nad võtawad wõistlustest osa. Kui ilm lubab, tõotawad wõistlused palju huwi pakkuda.

Terwishoiu muuseum

Riia tän. on pärast suwist remonti jälle awatud igal pühapäewal, teisip. ja reedel kella 11—2, kolmap. ja neljap. kella 5—8 õhtul. Sissemineк maksuta.

H. Lell ja Ko Elwas.

Elwa alewi täieline põllumajandusline tarwete kauplus, kus kõik põllumehe nõuded ja soowid täidetakse.

Käesolewa aasta algul leidis meie ärijuhatus wõimaliku wastu tulla rahwa soowidele ja awada oma lina- ja wiljaladu juure, mis 1908. a. Elwas asub, — täielise põllumajanduse tarwete osakonna, kus põllumeeste, tööliste, käsitööliste ja ehitusmeistrite nõudeid ja soowe täielikult täidetakse.

Meie osakond Elwas awati 1. märtsil 1925. a.

H. Lell ja Ko. on asutatud 1889. a. Hans Lell'e poolt.

„Neetud talu".

A. Kitzberg'i parematest näidenditest, kantakse 23. aug. Tõrwandi-Neola raamatukogu jeltsi poolt ette. Eeskavas weel jeltsi segakoori laul. Pidulised võiwad sinna sõita Tartust kell 4,30 ja kell 8 õhtu autoga jaamaplatsilt, tagasi kell 3 öösel.

Eesti päewal kõneleb kino „Rekordis" ühisteg. instruktor J. Johanson aine üle:

Ühistegewuse tähtsus rahwamajanduses

Pärast kõnet kino järgmise eeskawaga: 1) **Kolme krooni weski.** Rootsi film. 2) **Pildid Eesti ühistegewusest ja põllumajandusest.** Eesti film. — Algus kell ½1 päewal. — **Sisseminek näituse platsilt maksuta.**

Päewa jooksul tarwitajate omatööstuse toodete tutwustamine ja müük hinnaalandusega E. T. K. pawiljonis.

Kunstikool

„Pallas"

Tartus, Karlowa tän. 2.

Õppetöö algab 7. sept. kl. 9 hom. Uute õpilaste wastuwõtmine igap. kl. 1—2 p.

Koolijuhatus.

Eesti suurem walmisriiete äri

soowitab suures walikus wõistlemata odawate hindadega

meeste- ja naister. sügise ning talwe

walmispalituid,

meeste ülikondi ja walmispükse.

Wõetakse ka tellimisi wastu meeste- ja naisterahwa riiete peale ja walmistatakse paremate Tartu meistrite poolt, mille eest täielik wastutus. Soowi korral walmistatakse 12 tunni jooksul.

Karl Abel'i

riide- ja walmisriiete kauplus

Tartus, Kaubahoow nr. 8.

Kanapidajad!

Iga kana muneb poole wõrd rohkem, kui teie toidate teda

kalajahuga,

mis „Kesk-Kala" poolt walmistatud ja müügile lastud.

Sisaldab 40% munawalget. Pöörake tellimistega Tartu, „Kesk-Kala", Gildi tän. 14. Kõnetraat 9-48 ja näitustel pawiljonis.

Masinarihmu

kodumaa nahast, hästi wastupidawaid, igas laiuses,

soowitame wõistlemata odawa hinnaga.

Enne kui teie masinarihmu ostate, palume meie rihmade ja hindadega tutwuneda. Palume hinnakirju nõuda.

Kontor Tartus, Uueturu tän. nr. 3, telef. 114.

Eesti nahawabrik

J. A. Rekand ja J. Maasik.

Räpina põllumajanduslises ühisgümnaasiumis

algab õppetöö 31. augustil.

Wastu wõetakse 6-klassil. algkooli lõpetajaid tunnistuste põhjal eksamiteta, teisi eksamitega.

Koolis töötawad I ja II kl. üldkawa, III ja IV kl. põllumajanduslise kawa ja V kl. reaalgümnaasiumi üleminekukawa järele. Järgmisel aastal saab ka wiimane klass põllumajanduslise kawa järele töötama.

Sisseastumise palwekirjad ühes wastawate tunnistustega saata koolijuhatajale.

Wastuwõtmise- ja järeleksamid 28. ja 29. augustil kell 10 e. l. Kooli juhataja.

Tartu linna tööstusõpilaste koolis

(end. tööliste õhtu-täienduskool)

endiste õpilaste registreerimine ja uute wastuwõtmine 24—29. augustini kooli kantseleis, **Lina ja Karlowa tän. nurgal,** iga õhtu kella 6—8. Sisseastujatel tuleb esitada tõendus ametisse kuuluwuse kohta.

Awatud eriklassid: rauа-, puu-, trükі-, nahа- ja maaleritöölistele. Awatakse eriklassid: elektritehnikutele, naisläsitöölistele, ajatöölistele, äriteenijatele ja kontoriametnikkudele.

Õpetus õhtuti kella 6—9 ning maksuta.

Õppetöö algus 31. augustil kell 6 õhtul.

Koolijuhatus.

Otepää

õigustega ühisgümnaasiumis

algab õppetöö 31. aug. kell 9 hom.

Wastuwõtmine ja järeleksamid **27. aug. kell 10 homm.**

Koolijuhataja.

Äri awamine.

Sellega on mul au teatada, et mina **Maarjamõisa t. 13 lihapoe ühendatud worstitöötusega olen awanud.** — Kõikfugust kaupa alaliselt kõrges headuses pidades, palun minu ettewõtet lahkesti toetada.

Austusega **E. Göttsch.**

Ludwig Tina rohukauplus

Telefon 38. Otepääs. Telefon 38.

Soowitab oma kauplusest

rohukaupu, maakriwärwe ja lakke.

Oma- ja wäljamaa lõhnaõlid, seebid, kõikfugu majandustarbeaineid jne.

Tulekinnituse A-ü. „Eka" agentuur.

Austusega **L. Tina.**

Tartu linnawalitsus

müüb ärawedamiseks kirjalikul enampakkumisel Karlowa uul. koolimaja õues asuwa

puumaja

ja linna tapamaja peasissekäigu

telliskiwist wärawa postid.

20 mk. tempel- ja 10 mk. kantseleimargiga warustatud pakkumised tulewad sisse anda ehitusosakonda, raekojas, 25. augustiks s. a. kuni kl. 12 päewal. — Kummagi pakkumise kautsjoniks tuleb wähemalt 10% pakutawast summast linnakassasse sisse maksta ja kassa kwiitung pakkumisele juure lisada. Linnawalitsus jääb õigus pakkumist tühjaks tunnistada. Lähemaid teateid saab ehitusosakonnast kella 10—12 p. Linnawalitsus.

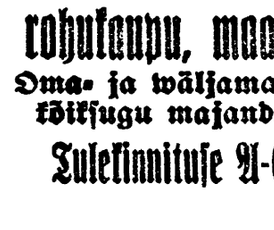
Leotatud ja kuiwatatud ropsimata ja murdmata

linu

soowitakse osta näituse ajal ümbertöötamiseks.

A-ü. W. Schneider & Ko

Tartus, Raatuse tän. 13.

Halloo!! Kaupmehed!

rutake kooli hooajal oma tarwitust: kooliwihke, pliiatsid ja teisi kooli-tarbeasju

„Kodumaa" paberitärist,

Aleksandri tän. nr. 9, telef. 787, ostma, sest seal saate kõige odawamate hindadega.

Keemiline pesumaja „Ideal"

Gildi tn. nr. 7

wõtab wastu triikpesu pesemiseks. Mahapööratad kraed 12 mk., nurkadega kraed 10 mk., manshetid 15 mk., rinnaesised 15 mk., triiksärgid manshettidega 40 mk., triiksärgid ilma manshettideta 35 mk. Kõiksugu riiete, kostüümide ja kardinate keemiline puhastamine.

Soe tuba

ära anda koolilastele ehk muile. Tähe tän. 91, krt. 4.

Soowin laenu

25.000 mk.

Kindel wastutus. Head protsendid. Teat. ilt. „Ruttu" all.

Kauplusе-ruumid

ühes elukorteriga edasi anda. Aleksandri tän. 80.

Tuba

wanemale naisterahwale ära anda, kes ka õpilasele jõogi walmistaks. Turu tän. 48, 1, kella 10—2 p. l.

Korteri

saab wanema klassi keskkooli õpil. tütarlaps. Liiwa tän. 17, krt. 3.

2 koolilast

(tütarlast) leiawad korteri wagusas perekonnas. Uus Kastani tän. 2, krt. 7.

Kostilapsed

leiawad korteri elektriwalgustusega. Karlowa tän. nr. 22. Sealsamas wõib ka klaweri tunde wõtta.

Kostilapsed

leiawad korteri Jaani t. 16, 6.

Koolilaps

(tütarl.) leiab korteri. Soowikorral järelaitamine. Puiestee tän. 30, krt. 1.

Kooliõpilasi

wõetakse kosti peale. Klawer majas. Kodune keel Saksa keel. Weski tän. 37, krt. 1.

2 koolilast

leiawad lahket wastuwõtmist soojas korteris, wõib ka kostiga. Wäike-Tähe tän. 10, krt. 2.

Kostilapsed

leiawad korteri kostiga. Aleksandri tän. 41.

Kostilapsed

(tütarlapsed) leiawad lahket wastuwõtmist Wana Kastani tän. nr. 39, k. 1. Kodune keel Saksa ja Wene keel. Kõnetunnid 12—5.

Koolilapsed

leiawad intelligent perekonnas wastuwõtmist. Kodune keel Saksa. Klawer tarwitada. Kastani t. 95, k. 1.

Kostilapsed

(kaks wähemat tütarl.) leiawad wagusa korteri. Riia tän. 39, krt. 3. Sissekäik hoowist, kolm. korral, teine uks.

Kostilapsed

leiawad lahket wastuwõtmist Kiwi tän. 73, krt. 1.

Kostilapsed

soowitaw wähemad, leiawad korteri Pihkwa tän. 30, krt. 4, O. Wieckberg.

Möbl. tuba

elektriwalg. üürile anda. — Marja tän. 2, krt. 2.

2 koolilast

(tütarlapsed) leiawad lahket wastuwõtmist Lepiku tn. 12, 4.

Koolilapsed leiawad

korteri

üksiku naisterahwa juures. — Meltsiweski tän. 38, krt. 7.

2 möbl. tuba

elektri walg., wannitoa, kõigi tarwitamise ja erasissekäiguga intelligent wagusale üürnikule ära anda. Tigi tn. 24, krt. 3.

Möbl. tuba

on anda Gildi tän. 7, k. 20.

Mööbliga tuba

ära anda Gildi tän. nr. 3—6, kella 10—12 e. l. ja 3—5 p. l.

Koolilapsele

waikne korter elektri walgustusega, üksiku naisterahwa juures ära anda. Uus t. 30-a. k. 1.

Karlowa t. 24 **„Ressource'i" aias** Karlowa t. 24

Pühapäewal, **23.** augustil s. a.

Tartu Eesti Nooresoo Seltsi korraldusel

Suur aiapidu

Kawas mitmekesised näitelawalised ettekanded, õnneratas, röngawiskamine ja teised lõbustused. Kotis jooks auhindade peale, tants, kontsert jne. Algus kell 12 lõunal, lõpp kell 8 õhtul Pääsetähed 25 marka.

Wihmase ilma korral peetakse pidu saalis täielikult ära.

Õhtul kella 9 peale suures saalis

TANTSU-ÕHTU.

Pääsetähed 35 mrk.

Täna, pühap., 23. aug. kell 9 õ.
Tartu Ametnikkude Üh. ruumes

Tantsu-õhtu.

Tantsuks mängib puhkpillide orkester.

— Einelauas keelpillide trio. —

Lõpp kell 3 hom. Pääsetähed 35 marka.

Ökonom.

Leipzigi sügismess

1925.

Uldine proowidemess:
30. augustist — 5. septembrini.

Tehniline mess:
30. augustist — 9. septembrini.

Esimene ja suurim mess maailmas.

Wäljapanijatele ja sisseostj. ühtewiisi tähtis.

Ülesandmisi wõtab wastu ja annab kõiki asjasse puutuwaid teateid auametlik esitaja Eestis:

Wilhelm Borchert TALLINNAS,
S. Brookusmägi 16—4, kõnetraat 19-29, postkast 44.

Restoraan

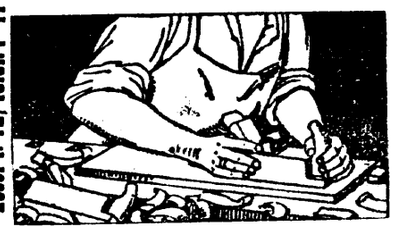
Grischan

Gildi tän. nr. 9. Tel. 469.

Mugawam restoraan ja baar kesklinnas.
Esimese klassi Poola köök.
Igapäew suur wäljawalik soojadest ja külmadest suupistetest.
Lõuna- ja õhtusöögid à la carte.
Muusika igapäew kl. 1/27—1/212 õ.
Pühap. ja pühadel kl. 1—4 p. ja 1/27—1/212 õ.

G. Pock Tartus

Lossi t. 12, telef. 7-41

Lossi t. 12, telef. 741

Rikkalikus ladus moodsad ja stilliehtsad **saali-, kabineti-, söögi- ja magamistoa sisseseaded,** saalipeeglid, kirjutuslauad, kapid, Wiini toolid, pesu- ja söögilauad jne. jne.

Saapakauplus J. Mõistus

Tartus, Kaubahoowis nr. 38,

soowitab hooajaks suures walikus hästiwastupidawaid **meester., naister.** ja **laste**

saapaid,

kingi, sääresaapaid, tenniskingi ,sandaale, wõimlemiskingi ja kalosse. Töö korralik ja hinnad odawad. — Müük wäiksel ja suurel arwul.

Eesti Piimatööstuste Ühing

„EPTÜ"

Tallinn, Narwa mnt. 8, telef. 20-91.
Telegrammi aadr.: „EPTÜ" Tallinn.

Ühistegeline piimasaaduste wäljaweoäri.

Eksporteerib oma liigete ja wõõraste poolt saadetud wõid, makstes kõrgemaid päewahindu.

Laos saadawal:

wõitünni materjal, pergament, Daani ja kodumaa wõi, happekultuur jne. jne. jne.

Shokolaadi-, kompweki- ja biskwiiditehas

R. Klausson

Tallinnas, Waestekooli tn. 1, kõnetr. 19-05,

soowitab suures wäljawalikus laialt tuntud monpasje- ja shokolaadikompwekke ja biskwiiti.

Saadawal paremates koloniaalkauplustes.

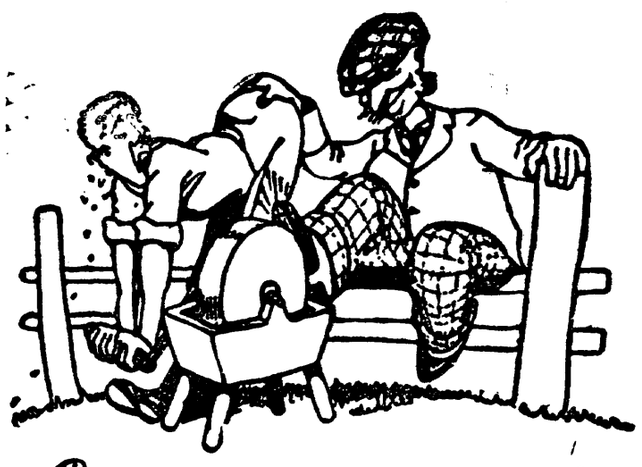
Võtame raha hoiule

ja kanname hoiusummad soowijatele
kuldkrooni alusele.

Hoiusummade eest maksame kõrgendatud protsenti.

Kolmas Tartu Laenu-Hoiu Ühisus

Tartus, Suurturg 8.

Ei saa jagu!

UNION

1—2 wähemat

kostilast

(tütarlapsed) leiawad korteri, ühes klaweri tarwitamisega. Pihkwa tän. 10, krt. 3, poes.

Möbl. tuba

üksikule meesterahwale ehk naisterahwale üürile anda. Peetri tän. nr. 20.

Intelligent herra wajab

hästi möbl. tuba

erasissekäigu ja pansiooniga kesklinna ümbrusse. Pakkum. „848" all.

Wähemad

kostilapsed

leiawad wastuwõtmist kostiga ehk ilma. Klawer tarwitada. Tähe tän. nr. 127, k. 2.

---

1. septembril s. a. kell 12 päewal Wisusti asunduses, Jõgewa metskonnas, abimetsaülema ruumides antakse awalikul wähempakkumisel wälja Wisusti metsa kuiwatus-

kraawide töod

nimelt: uut kraawi kaewata — 1036 j. mtr., wana kraawi puhastada — 1630 j. mtr.

Pakkumisest osawõtjatel tuleb enne pakkumist 10% pakutawast summast sisse maksta. Ligemaid teateid annab metsawalitsus, Wisusti asunduses. Järelpakkumine 3. septembril s. a. kell 12 päewal.

Jõgewa metskonna metsawalitsus.

Jalanõusid

Estoking Tallinn

tuntud headuses soowitab

Tartu Eesti Majand. Ühisus

Holmi tän. 12/18.

„Postimehes" nr. 200, 28. juulil 1925. a. awaldatud

kuulutuse osaliseks muutmiseks

teatab Metsade Peawalitsus:

Nutti suwituskohast (Peedu raudtee peatuskoht) wäljaplaneeritud ehituskruntide enampakkumisel Elwa alewiwalitsuse ruumides 27. augustil 1925. a. kell 12 päewal jääwad

ehituskrundid nr. 15, 18 ja 25 wäljapakkumata.

Metsade Peawalitsus.

Tartu linnawalitsus

annab wälja kirjalikul wähempakkumisel

betoonist tugemüüride ehitustööd

uue Emajõe silla juures.

Müüride maht on umbes 490 kantmeetrit. Aluseks tuleb sisse kranada 85 kolmefüllalist waia.

Tempel- ja kantseleimaksuga warustatud pakkumised tulewad sisse anda ehitusosakonda raekojas 4. septembriks s. a. kell 12 päewal.

Pakkumise tagatiseks tuleb 5% nõutud summast linna kassasse sisse maksta ja kassa kwiitung pakkumisele juure lisada.

Linnawalitsusel jääb õigus ettewõtjat walida ehk pakkumist tühistada. Lähemaid teateid saab ehitusosakonnast.

Linnawalitsus.

Asbest-tsement katus

Kohalik kodumaa saadus on palju odawam kui wäljamaalt sisse weetud. Sellepärast ärge andke oma raha mitte wäljamaale, waid toetage isamaa tööstust ja töölisi.

Tellige asbest-tsement katusekiwa

„Esternit"

A.-S. O. Schneider & Ko

Kontor: Estonia puistee nr. 19, kõnetr. 4-01, 4-02.

Wabrik: Telliskiwi t. 33, kõnetr. 30-87.

Nältusel proowid oma pawiljonis.

„Immalin"

on juba aastakümned kõigile hästi tuntud saapakreem. On praegu jälle igalpool Eestis saadawal. Nõudke ja tarwitage!

Ei saa ükski seapidaja paremat pekki ja rutulisemat juurekaswu

kui toidab

kalajahuga,

mis **„Kesk-Kala"** poolt selleks walmistatud.

Tellida Tartu, Gildi tän. 14. Kõnetr. 9-48 ja näitustel pawiljonis.

Dr. S. Golomb.

Kõrwa-, nina- ja kurguhaiguste eriarst.

Poe tän. nr. 3.

Kella 9—12 ja 4—6.

Dr. E. Dobruschkes

Naha- ja suguhaigused.
Kella 10—11 ja 5—1/27.
Naister. kella 4—5.
Magasini tän. 10, k. 5.
(Wene kiriku wastu).

Närwihaiguste eriarst

Dr. med. K. Lellep

Karlowa tän. nr. 15.
Kella 9—10 ja 3—1/26.

Dr. med. Wilms.

Naha- ja suguhaigused.
Ilde- ja erikosmeetika.
Riia tän. 55 (jaama platz).
Kella 9—10 ja 4—1/26 p. 3

Dr. Helene Kissa.

Sisemised ja naistehaigused, naister. suguhaigused.
Wastuwõtm. kl. 9—11 ja 5—7.
Kewade t. 1, kino Ideali taga.

Dr. med. Madisson.

Sisemised ja närwihaigused.
Kõnet. 10—12 ja 4—6.
Jakobi tän. 58, telef. 263.

Dr. J. Riwes

Närwihaigused. 13
Kella 4—5 p. l.
Peterburi tän. 36, krt. 1.

Ämmaproua

Erits-Blum

Peterburi tän. 17, k. 6.
Telef. 909.

Ämmaproua

A. Eller.

Kalda tn. nr. 1, kiwisilla juures.

Kõige paremad taskulambipatareid on **„№ 11"** — nende walgus ei wähene kolme kuu jooksul. Nõudke igalt poolt. Laos alati saadawal Rootsi ja „A r a" patareid. Ainuesitaja

Aug. Ames Tall. Jaani t. 11 ja Wiru t. 21, Narwas, Joala t. 22, Tartus, Aleksandri t. 6.

Kõige paremad taskulambi 5-wolt. patareid on

№ 11.

Suures walikus taskulambipirne ja kesti Kohale jõudnud „O s r a m" lambid. Müük wäik. ja suur. arwul.

Äriruum

edasi anda elumuutmise pärast headel tingimistel ühes heas leiwaahju ja korraliku elukorteriga. Ka lina- ja wiljakauplemise wõimalus. Jaama t. 68.

Noor lasteta abielupaar wajab nüüd ehk septembri keskel 2 toaga ja köögiga korralikult remonteeritud

korterit.

Teatada flt. „Agronoom" all.

Seemneruttid

müüb „Kuretüla", telef. Elwa — Nannu wallamaja kaudu. 37

Kostilapsed

leiawad lahket **was:uwõtmist** Nia tän. 29, k. 5. Kodune keel **Saksakeel.**

Koolilapsed

leiawad kosti ja korterit Kiwi tän. nr. 59.

Koolilastele

tütarlapsed) on toad ära anda ilma ehk kostiga intelligent perekonnas. Jaani tän. 12, k. 2.

Koolilapsed

leiawad korteri Pihkwa tän. nr. 110, krt. 7.

Koolilastele

korralik tuba täieliku kostiga ära anda. Küsida Wäike Tähe t. nr. 2, krt. 1.

Tartu teated.

Linnawolikogu korraline koosolek

on kokku kutsutud kolmapäewaks, 26. aug. Päewakorras 16 punkti, millest tähtsamad: linna kasuks 1926. a. wõetawa trahterimaksu suuruse ja selle maksu jagamise wiisi ning [illegible]smise tähtaegade määramine, kinodelt 1926. a. wõetawa lõbustusmaksu suuruse ja [illegible]tähtaegade määramine, wanade warjupaiga ehitamine Annemõisa, toetuse määramine Tartu näitusele, piimapoodide kohta käiwa sundmääruse asjus sisseantud palwekirjad ja mitmesugused teised wähema tähtsusega palwed.

Trahterimaksu asjus esitawat linnawalitsus kuuldawasti käesolewa aasta maksusumma s. o. 11 miljoni alkoholiga ja 1 miljon alkoholita einelaudade pealt, mille juures kawatsus on kaks restoraani sulgeda.

Kinodelt wõetawat lõbustusmaksu 3 milj. 600.000 marga suuruses ei kawatseta mitte alandada.

Õdede külalised.

Mõõdunud nädalal wiibisid Tallinnas rahwuswahelise õdede liidu alaline juhatuse liige ja Saksa õdede ühingu juhataja Agnes Karll, kes meie õdede ühingu juhataja A. Erma saatel Tartus käis. 19. sk. õhtul A. Karll meie õdede ühingus õdede kutseorganisatsioonist ja nende rahwuswahelise ühinemise tähtsusest. Peale kõne korraldati omawaheline kooswiibimine, kus külaline Eesti ühingu auliikmeks walitii ja sellekohane märk annetati. Samal päewal sõitis külaline kodumaale tagasi.

Kingitused „Wanemuisele".

„Wanemuisele" on tema 60 a. juubeli puhul weel uusi annetusi tulnud ja on uusi oodata. Kaubamaja omanik M. Jänes on kinkinud 25.000 mrk., Esimene Laenu-Hoiu ühing on lubanud ka suurema summa annetada, kuna Narwa kalewiwabrik on lubanud kinkida teatrile akna eesriided.

Loodetawasti wõime lähemal ajal seda nimekirja weelgi täiendada uute annetajatega.

Tallinna Toompea kiriku

koguduse nõukogu woliniikude edasikaebus kiriku ülewõtmise asjus siseministeeriumi poolt tuleb riigikohtus arutusele 18. septembril.

H. Laksberg.

Tartu konserwatooriumi muusika-teadusliikude ja muusika-pädagoogiliste ainete õpetaja, kes paar aastat omal alal Saksamaal õppis, kawatseb weel üheks aastaks sinna tagasi sõita, et oma õppimist lõpule wiia.

Kõned, koosolekud ja pidud.

Peetri lauluseltsi juhatus

palub kõiki endiseid ja uusi lauljaid esmaspäewal, 24. augustil, kell 8 õhtul Peetri koguduse saali, mis juba walmis on, harjutusele ilmuda.

Tartu linna tööstusõpilaste kool

(end. tööliste õhtu-täienduskool) algab käesolewa õppeaastaga kolmandat tegewusaastat. Kahe aasta jooksul on ta kaswanud elujõulis-eks kooliks. Ta on awatud haridusministeeriumi poolt linnawalitsuse ja Tartu kaubandus- ja tööstusettewõtjate toetusel. Koolis wõiwad õppida tööstusõpilased, töölised, meistrid ja ametnikud, kus nad omandawad wõimisi ja teoreetilisi teadmisi täienduseks eraettewõttes saawutatawale oskuspraktikale. Kooli kursus kestab kolm aastat. Läinud õppeaastal töötasid järgmised eriklassid: rauа-, puu-, trüki-, naha ja maalritöödele. Käesolewal õppeaastal awatakse juure eriklassid elektrotehnikuile, naiskäsitöölistele, aiatöölistele, äriteenijaile ja kontoriametnikele.

Õpetus koolis on maksuta ja õhtuti kella 6—9. Endiste õpilaste registreerimine ja uute õpilaste wastuwõtmine on 24.—29. aug. kooli kantseleis Lina ja Karlowa tän. nurgal iga õhtu kella 6—8. Sisseastujail tuleb esitada tõendus ametisse kuuluwuse kohta. Õppetöö algus on 31. aug. kl. 6 õh. Et uued kooliruumid asuwad kaugel linna tööstusraioonist, s. o. 3. linnajaost, kus õpilased peasjalikult elawad, siis on koolijuhatus pöördunud palwega autobuste omanikkude poole õpilastele sõiduks hinnaalanduse saamiseks.

Teater ja muusika.

„Wanemuise" aeg.

Täna kontserwatooriumi sümfoonia orkestri kontsert J. Simmi juhatusel. Eeskawas Bizet'i awamäng „Ijamaa", Svendseni „Romance", Massenet'i „Hyménée" ja „Evokation", Glinka awamäng „Würst Holmski" j. t.

Lühine lauluproow.

„Wanemuise", T. M. Seltsi ja M. Hermanni laulukoorile esmaspäewal kell 8 õht. J. Simm.

Õnnetused ja kuritööd.

„Mesikäpp" Worbuses.

20. augusti öösel lõhkusid wargad Worbuses, „Rähni" talu aias mesipuu ära, wiies seda umbes 400 sammu elumajast eemale, kus nad taru ja raamid laiali olid pildunud.

Wihmase suwega said mesilased nii wähe toitu, et neile lisatoitu tuleb anda — seega ei saanud wargad mett õieti sugugi, waid tegid ainult kahju.

Mesipuude lõhkumisjed korduwad siin õige sagedasti, nii et omanikud pinnedate ööbe tulekuga õige mures on oma mesilaste pärast. E. W.

Eksitus jahudega.

15. sk. on Kawastu walla elanikul Joosep Kusmal keegi L. Uniweri jahuweskist 2 puuda rukkijahu eksikombel ära wiinud ja oma 8 puuda jahu maha jätnud.

L. wõib oma puuduwa jahu kriminaal-politsei kaudu kätte saada.

Wäljarändamise haigus.

21. sk. teatas kriminaal-politseile Aia tän. elutsew K. J., et tema poeg on kodunt 10.000 marka ära warastanud, et oma sõbra K-ga wäljamaale sõita.

Tähtis töösturitele ja ärimeestele!

2. kuni 7. septembrini on Tartus suurem põllumajanduse näitus. Kõik töösturid ja ärimehed, kes soowiwad oma kaubale jõukas Lõuna-Eestis turgu leida, peaks selle näituse puhul „Postimehes" kuulutama.

„Postimeest" loetwad kõik Lõuna-Eesti linnade ärimehed.

„Postimehe" kuulutuste mõju on silmanähtaw.

Tallinnas wõtab kuulutusi wastu „Postimehe" kontor, Kuninga tän. nr. 6, tel. 16-11.

Mis on tullast talkim?

See on küll kindlasti silmanägemine. See puudus tuleb wanadusel ehk on juba päritawus. Sunnes on see puudus praegusel arenenud optika asjanduse ajajärgul kergesti kõrwaldataw — selleks peab kohased prillid ostma.

Kõige paremaid prille leiate alati Aug. Amosi ejimesest optika klaasitööstusest, Tallinn, Jaani tän. nr. 11, ehk osakondades prowintsi linnades: Tartus — Aleksandri tän. nr. 6, ehk Narwas — Joala tän. nr. 22. Nendes äridest leiate weel suures walikus näpitspensneesid, luust, uuest kullast ja terasest prillikaamisid. Mikroskoope arstidele ja koolidele ning prismasid, ilmanäitajaid, kuiweid, kompasse, igasuguseid kraadikaase, suurendusklaase jne. Mõnekümne minuti wältel wõite igasugused prillide parandused teostada. Astuge sisse ja otsustage.

Tarwitaja.

Kõige kasulikum ostukoht kõiksugu pudu-, moe- ja kosmeetikakaupadest.
Willast, siidi- ja puuwillalõnga kõigis wärwides ja headuses.
En gros. — En detail.

J. Weinberg,

Tallinnas, W. Karja tn. 12.
Telefon 21-09.

Lapse surnukeha leitud.

20. sk. leiti Ropka mõisa kohalt Emajõe kaldalt wajsündinud lapse surnukeha ja toimetati kohtuliku arstiteaduse instituuti.

Wähemad wargused.

20. sk. leidis Jänese tän. nr. 36 elutsew August Tani, et tema kuuriukse on lukk eest ära murtud ja 2000 marga wäärtuses puid ning pesu warastatud.

Samal päewal läks Tallinna linna elanikul Iwan Salmaril „Kiewi" wõõrastemajas 3000 m. raha kaduma.

21. sk. on keegi kelm Saare walla elanikul Alide Kauril piimaturus wankri pealt suureräti 1500 marga wäärtuses ära näpanud.

Wäljaspool sündikaati.

!Uus rekord!

Müügile ilmunud
paberossid
Fram 25 tükki 15 marka.
Proowige ja otsustage!
Tubakawabrik
Leo Scheer A.-S.

Wäljaspool sündikaati.

Ilmus K. O. Ü. „Loodusе" raamatute nimekiri august 1925. a.

Palume õpetajaid, raamatukauplusi ja teisi raamatuostjaid seda silmas pidada. Nimekirja saadame **hinnata.**

K. O. Ü. „Loodus", Tartus.

Näitus-mesilt.

Wälisesitajad mesilt.

Neljapäewal tutwustasid Tallinnas asuwad wälisesituste liikmed, peaasjalikult konsulid ja kaubandusliked esitajad näitus-mesil juhatuse saatel kõigi wäljapanekutega. Ringkäigust wõttis osa Saksa diplomaat. esitaja ja konsul, Soome, Läti, Poola, Tšehhe-Slowakkia, Inglise, Leedu ja teised konsulid. Käidi läbi tõlk pawiljonid ja ruumid. Eriliselt tutwuneti Eesti töödega. Külalised näitasid wäljapanekute wastu kogu aeg püsiwat huwi ja awaldasid korduwalt imestust Eesti tööstuse järjekindla ja jõudsa arenemise üle.

Neebel

käisid näitus-mesil hinnaliste piletitega 5500 waatajat, peale selle rohkearwulised salgad sõjawäelasi ja kooliõpilasi, kellele hinnata sissepääs wõimaldati.

Raudteeametnik — kelm.

21. sk. läks kohalik kaupmees Pats „Weesporti" suplema ja andis oma rahatasku ühes dokumentidega ja 1100 marga rahaga ning kuld taskukella ühes kuldketiga kassasse hoiule. Suplemast ära tulles ja oma wäärtasju kassast taga nõudes selgus, et keegi isand oli need juba wälja wõtnud. Et weespordi omanikul oleks tulnud Patsile kahju wäärtus 48.400 marka wälja maksta, ruttas ta kohe kriminaal-politseisse sündmusest teatama. Õnneks oli temal meeles, et isikul, kes Patsi rahataskut ja taskukella kelmuse teel omandas, oli kaasas punase mütsiga koolipoiss. Selle tõttu läks järgmisel päewal korda kelmi Tartu wahtalis tabada, kes rongiga L. jaama tahtis sõita, kus ta raudteeametnikuna teenib.

Murdwargus.

21. sk. hommikul läks Pepleri tän. nr. 24 elutsew O. Jürgenson linna. Kella ühe ajal tagasi tulles leidis ta, et keegi on tema korteri wõe ripsama luku eest ära murdnud ja ühe palitu ning saapaid kleiti 14.500 marga wäärtuses ära wiinud.

Weel ei ole hilja lunastada

„Wanemuise" loositähti,

kuid tehke seda kohe, sest warsti lõpeb looside müük.

Tähtis elektrilampide tarwitajatele.

Wiimasel ajal ilmuwid turule kõrgewäärtuslised elektrilambi patareid „Keka." Sama nimetusega ligikaudu on turule ilmunud ka teised lambi patareid. Segaduste ärahoidmiseks on samad, kõrgewäärtuslised lambi patareid „Keka" minu poolt ümber nimetatud **nr. 11** all.

Ostke igaüks patareisid **nr. 11.**

Küll on ilus

weel wiimast suwe ilu **Ülenurmesse** waatama sõita. Kell 5 p. l. jalgratta loosimine ja märgilaskmine. — Õhtul kell 9 wäga kena **pidu.** — Auto sõidab jaamaplatsilt kell 4,30 ja kell 8 õhtul.

Noh — Ülenurmes näeme.

Ettewõtjatele.

Ärge wõtke midagi enne ette, kui te oma õnne peale kindlad olete. Selle äraproowimiseks on „Wanemuise" loteriitäht kõige kohasem.

Peawõit 1.000.000 marka.

Jalgpalli wõistlus.

Täna kl. 3 p. l. on Akadeem. sp. kl. jalgpalli wäljal wõistlus Tartu „A" ja „B" nimeliste jalgpalli koonduste wahel. Wõistlus on mõeldud eeltreeninguks Tallinn-Tartu linnade wahelisele wõistlusele.

Käesoleva wõistluse tulemusega tehakse kindlaks linnade-wahelisels wõistlusels wäljapandawa meeskonna lõplik koosseis.

Riia-Tartu

linnade-wahelise jalgpalliwõistluseks on tartlased riialastele ettepaneku teinud. Wõistlus on kawatsetud ära pidada peale Läti-Eesti maawõistlust, mis aset leiab 26. sk. Tallinnas. Seni pole aga riialastelt mingisugust wastust saadud.

Ilmade ülewaade.

Laupäewal.

Osamiinimum Skandinaawias täitunud. Tšikloon 746 mm. asub Inglise kanalis, nihkudes aeglaselt ida poole. Kõrgerõhkond on laienenud Põhja-Jäämerest Läänemere piirkonda. Sajud Lääne-mere mail wähenenud. Kesk-Euroopas udu. Temperatuur wäheselt kõikum.

Loodetaw ilm pühapäewal.

Paremale poole pööraw kerge idakaare tuul, waheldub pilwitus, suuremalt jaolt kuiw, temperatuur wähe kõrgem. Met. obs.

Tänase „Postimehega" on „Uus Talu" nr. 8 tellijatel kaasas.

Wastutaw toimetaja A. Jürgenstein.
Wäljaandja Jaan Tõnisson.
Trükitud „Postimehe" trükikojas, Tartus.

Korter
kolmele wanemale koolipoisile anda erasisekäiguga. Oa tän. nr. 3, krt. 3, hoowi majas.

Kes juhatab 3 toa ja köögiga
korteri,
Raatuse ja Peterburi tän. ümbrusesse, saab wastu 2 toa ja köögiga. Teat. sõr. „3 tuba" all.

Wajan
korteri,
1 tuba ja köök, ehk 2 tuba ja köök, hinnaga kuni 2000 marka. Pakkumised sõr. „On" all ära anda.

Waikne mugaw päikesepaistl. erasissekäiguga
möbl. tuba
üksikutele ära anda. Tähe tän. nr. 135—4.

2 wagusat
möbl. tuba
aia sees, köögi tarw. ära anda. Tähe tän. 96, k. 4.

Üks ehk kaks koolilast leiawad
korterit
perekonna juure. Herne tän. nr. 28, k. 5.

Möbl. tuba
erasisek., elektriw. ja telefoni tarw. ära anda üksik. meester, soowi korral kostiga. Sealsamas leiab **kostilaps,** wäike tütarlaps, wastuwõtmist. Wallikraawi tän. 14, k. 1.

Mugaw möbleeritud
tuba
keeduwõiwalusega wälja anda üliõpil. ehk wanema klassi keskkooli õpilasele. Herne t. 50, k. 3.

Tamme wäljal
ehituskrunt
edasi anda. Teateid saab Pihkwa tän. nr. 136, k. 2.

Otsin 3—4 möbl.
tuba
köögi tarw. I ehk II linnajaos. Pakkum. saata sõr. N. K. all.

Soowin laenu
30—50.000 mk.
kindel wastutus. Maksan 30%. Ki rjal. sõr. isikutunnistus nr. 125246 ettenäitajale.

Wilunud
klawerimeistri
ja hääldaja poolt wõetakse töid wastu mõõduka hinnaga linnas kui ka maal. Sealsamas müüa head pianiinod. Soola tän. 1, J. Mooritz.

Wajatakse
teentjat
(perenaist), kes oskaks iseseiswalt talu majapidamises toimida. Koolihariduse, keeduoskus ja karjarawitsemise tundmine tarwilik. Soowiawalduse elulookirjeldusega ja palgatingimistega saata — Ratwere, Wirulase toimetus, „Agronoom".

Müüa toolid
ja seljatoega pingid, pea uued, tüki hind 200 mk. ümber. Seltsidele ja wallanäitemajadele soowikorral järelmaksuga. Wõib ka ajutiselt ehk pikemals ajaks üürile anda. Promenadi tän. nr. 1, krt. 2, A. Peeti.

Majad müüa
tähtsas kohas, kahe sissesõidu suurtee ja kahe suure uul. ristnurgal, milles kaks kauplust. Tingimised saab Liiwa t. 24, majaomanikult.

Palun lahkesti seda noort
preilit,
kes 21. sk. aurik „Lainega" Tartust maale sõitis, oma aadress teatada sõr. sub „Kaasreisija" all.

Wilunud
kingsepa
töölisi ja õpipoisi on tarwis. Aia tän. 59, krt. 2.

Tarwitatakse wilunud
lukuseppa
kes elektro-tehnika töid ka tunneb, pikemaaja töö peale Herne tän. 45/47.

Kampsonikudujat,
kes täiesti tööd oskab, on tarwis Lodja tän. nr. 5, kudumisärisse.

Karlowa lastekodu wajab
kasuatajat-õpetajat.
Soowiawalduse kuni 29. aug. linnawalitsuse hoolekande osakonda, Kalamehe tän. 12, sissesanda. Isiklik ilmumine tarwilik.
Hoolekande osakond.

Tarwis töötundjat
kingsepaõpipoisi.
Petrogradi tän. 88.

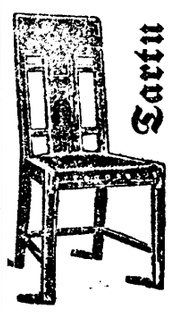
Wajan
õpipoisi,
kes tunneb lukusepa ja metalliwormimise tööd. Wiljandi t. nr. 14, krt. 5.

Tarwis keskealist
naisterahwast,
kes leiba ja saia oskab teha. Tulla kl. 9—4 Waleria tän. 6, poodi.

Talitajat
on tarwis Pihkwa tän. nr. 22, krt. 1. Küsida kl. 4—6.

Perenaist
majab
Helme Põllutöökooli Ühisköök. Tulla täna kella 8—10 homm. Grand-Hotelli, tuba 4.

Tuba
köögiwõimalusega ära anda erasikutele ehk koolilastele Peterburi t. 54, krt. 4 kolmandal korral, eesuks.

Tartu
toolitööstus
O. Zetterman
soowitab hästi wastupidawaid toole mitmesugustes mustrites, odawa hinnaga.
Aueturu tän. 9.

Habemeajamise garnituurisi
Habemeajamise kausse
Habemeajamise pintsleid
Habemeajamise rihmu
Habemeajamise seebipulbrid
Habemeajamise kiwi
Eau de cologne
Brillantini
Sise- ja wäljamaa ööõre
„ „ puudrit
„ „ toalettseepi
soowitab rohu, wärwi, parfüümeeria kauba ladu
Prow. J. Himmelhoch
Tartus, Aleksandri tän. 3.

Juukse-tööstuse ärid!
Kas ei leiduks sarnast olewust, kes wõiks noorele daamile juukse-tööstuse tööd ära õpetada. Teateid sõr. sõna „Lootus" all.

Soowitakse osta tarwitatud
lapsewankrit.
Teatada Kastani tän. 7, keldris, sissekäik uulitsalt.

Intell. proua,
kes majapidamises wilunud ja lapsi armastab, otsib kohta perenaise abiks laste juure ehk muud sarnast teenistust. Tiigi tän. 21, krt. 3, kl. 9—1.

Ommeldakse
maitserikkalt ja odawasti kleite ja pealisriideid. Tarwis õpilast. Pargi tän. 5, k. 2.

Pesu-tööstus
Aleksandri tän. 35. Wõetakse wastu pesupesemiseks naela ja tüki wiisi. Ka läikepesu tehakse kiirelt ja korralikult.

Wilunud diplom.
naisõpetaja,
keelt tundmisega, soowib kohta suuremate laste juure, kas linna ehk maale. Kroonuaia t. nr. 48, krt. 7. Kodus kl. 10—12 ja k. 3—6.

Tartus, käidawal kohal asuwate majade 1. obligatsioonile soowitakse kiirez korras
laenu
100—300 tuhat marka. Teat. sõr. „Hea obligatsioon" all.

Palun teid,
hr. **Ernst Ader ja** hr. **Wichman,** oma riietele kuni 1. septembrini järele tulla, wastasel korral müüa töö tasu eest ära.
Rätsep W. Rebane.

Üliõpilane wajab hästi
möbleerit. tuba.
Soowitaw täieliku pansiooniga. Pakkumised saata sõr. abitalit. Tallinnas sõna „tuba" all.

Riideid
saapaid, pesu j. m. tarwitatud asju ostab Fortuna tän. 13, J. Waht.

Soowin osta tarwitatud 3 kuni 5 h. j
nafta-mootorit.
Pakkumised saata ühes hinnaga: Abja, Paluoja, Tööliste Ühis. H. Ruubel.

Soowitakse osta
talusid, majasid,
weskeid, krunte, maatükke, äärisid j. m. Jns. Toigeri kontor Tartus, Rüütli t. 4, tel. 5-82.

Juhuslikult
müüa:
2 põranda waipa, kirju plüüsh lauawaip, toalett- ja teised peeglid, saalilamp, iluasjad, Wiini toolid. Uus-Kastani t. nr. 7, krt. 1.

Odawasti müüa
2 naister. gipsikuju, elusuurusses ja poolhalasti, mis kujutawad iluduse ja mõistuse jumalannasid. Tartus, Käütri tän. nr. 8, k. 6.

Pianiino
ja Türgi diiwan toolidega odawasti müüa. Riia tän. nr. 14, krt. 2.

Warajast
maasikataimi
müüa Peterburi uul. nr. 153, wana Raadimõisa tuuleweski juures.

Hea koha peal Kaubahoowis
poed
müüa.
Lähemat Polaris'e büroos, Lthaturg 7, kl. 10—2, Ammon.

Kõiksugu
mööblid
(mahagooni, pähklapuust jne.)
müüa
pühapäewast 24. aug. alates. Tiigi tän. 67, aidas, kl. 1/25 kuni kl. 6 p. l.

Õunu
müüa suuremal arwul ja aed wälja rentida. Tartus, Poe tän. 9, k. 6-a, Kühle.

Müüa:
lootsik, maja, redel ja seaputka. Pikk tän. 48, krt. 5.

Müüa 9-kuune isane
bulldog
Wabaduse t. 6, k. 2. Näha igapäew.

Kostilapsed
leiawad lahket wastuwõtmist Õnne tän. 23, 5.

Koolilastele
korter ära anda. Wabaduse tän. 42.

3 wähemat koolilast leiawad
korteri
kostiga (soowitaw oma moonaga). Pargi tän. 13, k. 5, kl. 11—4, sissekäik hoowi pealt.

Kostilapsed
leiawad lahket wastuwõtmist. Kodune keel Saksa keel. Tähtwere tän. 1, krt. 4, hoowis.

Kostikoht
kahele wäikesele tütarlapsele ära anda Elisabeti tän. 14, krt. 4.

Toiduainete-kauplus
ära anda kraamiga ehk ilma. Küsida Pihkwa t. 116, poest.

Koolilastele mõnus
pansioon
rahalise tasu eest saada Elisabeti tän. 39, krt. 4.

Kostilapsed
leiawad lahket wastuwõtmist. Kodune keel Saksa ja Wene keel. Klawer tarwitada. Pepleri tan. 6, krt. 12.

Tagasi jõudnud
Dr. Ed. Lukk.
Kõnet. kl. 1/29—1/210 homm. ja kl. 3—4 p. l.
Lihapoe tän. nr. 12.

Tagasi jõudnud.,
Dr. med. Terrepson.
Lutsu tän. nr. 2.
Haigete wastuwõtmine 9—10.
(Naha- ja suguhaigused) 3—4.

Dr. J. Imelik.
Naha- ja suguhaigused.
Tähe tän. 79.
Kõnet. kella 5—7 (ja ka hommiku poole).

Tagasi tulnud.
Dr. Walent.
Haawahaigused.
Wastuwõtmine 11—12 ja 3—4.
Tiigi tän. 4.

Kostilapsed
leiawad lahket wastuwõtmist Lodja tän. 12, krt. 3.

Koolilapsed
(2 wähemat poisslast) leiawad lahket wastuwõtmist wäikses perekonnas. Meltsiweski t. 38, krt. 5.

Soowin head
klawerit üürida.
Soowitaw tiibklawer. Teatada ühes hinnaga Riia t. 34, k. 2.

Koolilapsed
leiawad korteri Riia t. 23, k. 3.

2 koolilast
(wähemad) leiawad korteri. — Peetri tän. 32, krt. 1.

Tuba
kostiga ära anda. Soowitaw poisslastele. Tähtwere t. 4—2.

Wõhmas
müüb „Postimehe" üksikuid numbrid ja wõtab tellimisi wastu
Wõhma Majandusülh.

22. augustil kell ½4 homm. lahkus siit ilmast meie armas unustamata ema ja wanaema

Reet Rabba

sünd. Reintak.

Sünd. 28. now. 1859 a.

Sügawasti kurwastatud lapsed ja lastelapsed.

---

21. augustil surma läbi lahkunud seltsiliiget

Matilde Blaufeldt

leinab Tartu Majaomanikkude Selts.

Ärasaatmine leinamajast Jaama t. 32, esmaspäewal, 24. skp. kell ½5 Maarja surnuaiale.

Matuse komitee.

„Wanemuise" aed

Tartu konserwatooriumi sümfoonia orkester.

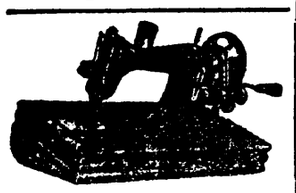
Pühapäewal, 23. augustil

kontsert.

Juhataja **J. Simm.**

Pääsetähed 50 marka, üli- ja koolilapsiastele 35 mk.

Algus kell 9 õhtul.

Suures walikus kõige paremate wabrikute:

õmblus-masinaid,

jalgrattaid, kõiki nende osasid ja kumme, **koorelahutajaid, jahipüsse, rewolwrid,** padrunid, laskemoona, **kulb- ja hõbeasju,** kihla- ja laulatusesõrmuseid, seina-, laua- ja **taskukellasid, elektrilampe, -patareisid ja -pirne,** juukselõikamisemasinaid jne. **ostate märksa odawamalt.** Jällemüüjatele parem ostukoht.

Sellepärast, kaubatarwitajad, ärge tehke enesele kahju, waid waadake enne ostmist

R. Reinholdi kaubamaja
Tartus.

Hiromant,

kaarditark, Koreast, otsustan ka taewa tähtede järele. Wastuwõtmine igapäew kella 10—7. Tolstoi tän. 17—2.

Okultist-hiromant

kuulutab tulewiku, eemaldab pahesid, annab nõu ja õpetust. Turu tän. 17, krt. 11, kella 10—12 ja 5—8 õhtul.

Tamme wäljal põllult wakamaa

kaeru müüa.

Küsida Näituse tän. 8, krt. 3, kl. 2—4.

Müüa

suur peegel, puhwet, kaal ja teist majakraami. Riia t. 99, krt. 8.

Maja müüa

aiaga. Newa tän. nr. 6.

Kingsepa-

töötegijaid ehk õpipoisi on **tarwis** wana töö peale. Weski tän. 31.

Eelteade.

Tartu I. I. „Kalew" rasteejõustiku osatond.

Pühapäewal, 30. augustil s. a.
end. „Taara" aias, Jaama tän. nr. 28.

Rahwuslised jalgrattawõistlused.

Kawas 11 wõistlusjõitu.

Peale auhindade ja „Kalewi" seltsi meistripaela annetatakse rändawaks auhinnaks jalgrattafirma Saar ja Ko (esitaja Tartus, Raatuse tän. nr. 2-a) poolt jalgratas „Mars".

Algus kell ½3 p. l.

Wõistlejate ülesandmine Raatuse tän. nr. 2-a, Saar ja Ko jalgrattaäris.

Juhatus.

TH. LUTS'U
TANTSUKURSUSED

Gildi tän. 1.

Peale wäljamaalt tagasitõudmist annan kaks alandatud hinnaga moodsate tantsude

rahwakursust.

Wastuwõtmine igap. kl. 1—2 l ja 5—6 p. l. Kursuste algu esmasp., 24. skp.

K.N.N.Ü.

Kr. Noorte Naisühingu koolõpilaste

ühispansiooni

(ühiskodu) on wastuwõtmine alanud. — K. N. N. Ü. kantseleis, Aia tn. nr. 19, peale 27. aug. Aia tn. nr. 38.

Wäga tähtis

teada igal riidekauba tarwitajal, et on suurem saadetus pärale jõudnud meeste- ja naisterahwa sügise ja talwe paliturriideid kõige uuemates mustrites ning suur walik ülikonna- ja kostüümiriideid.

Hinnad wõistlemata odawad.

Karl Abel'i

riide- ja walmisriietekauplus
Tartus, Kaubahoow nr. 8.

Müüa
tarwitatud wiljapeksugarnituur

ühes Kullerwoo traktoriga. Wõib ka lahus müüdud saada. — Teateid saab Tartus, Riia tn. 80, poest, Rekand ehk Norman.

Korralikku

lapsehoidjat

on tarwis kolmekuulise lapse juure. Tähtwere tän. 36, 2. k. Tulla pärast lõunat.

Masinisti

tarwis rehepeksu masina peale. Pärna tän. 26.

Krüüdneri w., Jaska talus

katuselaaste

ja sindlid saada. Teateid saab sealtsamast.

Müüa hästisõõja

siga

Maarja tän. 8, 2. korral.

Kask.

Wanemuise teater
Wanemuise

60 a. juubeli pidustused.

Laupäewal, 29. augustil kell 8 õhtul

Ajalooline õhtu:

1) PROLOOG — M. Türk.

2) **„Saaremaa onupoeg"**
Lydia Koidula jant 1 waat.
Näitejuht J. Põder.

3) **„Kroonu onu"**
Esimene waatus.
J. Kunderi 2-waat. naljamäng.
Näitejuht E. Türk.

4) **„Libahunt"**
Etteaste wanaema ja Marguse wahel.
A. Kitzbergi 5-waat. näidendist.
Näitejuht A. Sunne.

5) EPILOOG — A. Konsa.

◇◇◇

Pühapäewal, 30. augustil kell 11 homm.

Aktus.

Kell 4 p. l.

ühendatud kooride kontsert

(ligi 300 lauljat).
Juhatab J. Simm.

Kell 8 õhtul

„Püha Johanna"

Bernard Shaw näidend 6 pildis ja epiloogis.
Lawastus: W. Mettus.
Dekoratsioon: W. Haas.

◇◇◇

Esmaspäewal, 31. augustil kell 8 õhtul

Orpheus allilmas

Meilhardi ja Halévy operett 5 pildis.
J. Offenbachi muusika.
Lawastus: F. Pettai.
Dekoratsioon: W. Haas.
Muusikajuht: J. Simm.
Tantsud: T. Kapper.

Pääsetähed eelmüügil teatri kassas 24. aug. alates kella 11—1 e. l. ja 6—8 õ.

---

3 kooliõpilasele

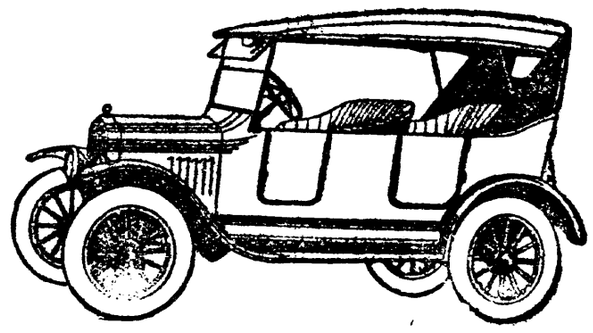
suur päikesepoolne tuba kostiga ära anda. Kodune keel Saksa ja Eesti keel. Filosoofi tän. nr. 2, k. 4, teisel korral.

2—3 koolilapsele

eratuba kostiga ära anda, klawer tarwitada. Õnne tän. nr. 37, krt. 1.

Ehituskrunt

Pitskopi wäljal, ülalal kohal, ühes tänawuse kartulisaagiga ehk ilma, edasi anda. Pargi tän. 4, krt. 2, igapäew kella 4—8. Sealsamas on ka **telliskive** müüa.

Kas Teie olete näinud Ford'i sõiduautode uusi, madalamaid mudelid? Need uued mudelid on igalpool waimustusega wastu wõetud.

Muudatuse läbi, et autod nüüd 9 c/m madalama alusraamiga kui enne ehitatakse, on Ford'i auto ilusam ja palju paranenud. Pealegi tähendab see muudatus õieti suurt hinnaalandust, sest uute mudelite ehitamine maksab palju enam.

Nõudke uute mudelite demonstreerimist ühelt allpool nimetatud Ford'i esitajalt.

Ford

TÄIEÕIGUSLISED ESITAJAD EESTIS:

Tartus	**Tallinnas**	**Pärnus**
A. Rosenwald & Co.	Eestimaa Põllumajand. ja Tööst. A.-S.	J. Laurits & Co.
Wiljandis	**Rakwores**	**Walgas**
Nikolai Naaris	Eestimaa Põllumajand. ja Tööstuse A.-S.	Leo Orgusaar

E.—14.

Soowin laenata

200.000 mk.

esimese linna maja obligatsiooni wastu. Protsent kokkuleppel. Pakkum. sll. „200" all.

Kaks omaette

mööbliga tuba

ühes elektrivalgustuse ja keeduwõimalusega ära anda. Küsida Tolstoi tän. 3, krt. 1.

Tuba,

wäheste mööbliga, ära anda üksikule. Pargi tän. 4, krt. 2. Sealsamas wõiwad 2 tütarlast **kosti** leida, soowikorral ühes klaweriõpetusega. Näha kella 4—8 igapäew.

Ilus tuba

elektrivalg. ära anda kooliõpilastele ehk üliõpilastele. Küsida Filosoofi tän. 10, krt. 1, kella 10—3.

Müüa hõbe

kohwiserwiis

(4 asja) Wallikraawi tän. 14 krt. 2.

Korralik

wirtin

(Köchin) leiab teenistust Pihkwa tän. nr. 2, restoraanis.

Koolilapsed

leiawad korteri Aleksandri tän. nr. 63—9.

Koolilapsed

leiawad lahket wastuwõtmist. Wallikraawi tän. 13, krt. 2.

Kaks tütarlast leiawad

korteri

kostiga kooliõpetaja juures. Tolstoi tän. 20—3.

Kirjutuslaud

juhtumisi odawasti müüa. Õnne tän. 19, krt. 7.

Kostilapsi

wõetakse wastu õpetaja perekonnas. Jaani tän. 42, krt. 5, teisel korral, Jaani ja Laia tänawate nurgal.

Poepoissi

raskema töö peale on kohe tarwis Kaubahoow 18.

Kingsepa-
õpipoissi,

kes juba tööd tunneb, on tarwis Meltsiweski tän. 47, k. 7.

Wajame tublit

jooksupoissi

oma kirjastuse ladule. **K.-Ü. „Loodus"** Tartus, Wana t. 1.

Wajan töötundjaid

õpilasi

saapa pealisnaha töö peale. Kiwi tän. nr. 54, krt. 2, tulla täna igal ajal.

Saksa perekonnas leiawad

koolilapsed

wastuwõtmist. Tähe tän. 42, krt. 5. Räägida kl. 8—11 e. l. ja kl. 4—6 p. l.

Koolilapsi

wõetakse kostile kooliõpetaja perekonda. Uus-Kastani tn. 4, krt. 8.

2—3 kostilast

leiawad korteri. Sealsamas

2 mööbliga tuba

ära anda. Kiwi tän. 77, k. 2, eesuks.

Koolilapsed

(tütarlapsed) leiawad lahket wastuwõtmist waguse wana naisterahwa juure. Hobuse tn. nr. 7, hoowi pealne maja nr. 8, krt. 4.

Koha leiawad

3 naiskokka restoraani, kelner, ettekandja, 2 lapsehoidjat, wilunud weskisell (poissmees), 3 sulast, 3 talutüdrukut, 2 üksteenijat äraõiduks ja asjapeseja. Inf. Toigeri kontor Tartus, Rüütli tän. 4.

Keskealine

naisterahwas,

kes loomi oskab talitada, wõib maale pikemaks ajaks perenaise kohta saada; niisama ka teenijat **tüdrukut** maale tarwis. Ligemalt Tartus, Poe tän. 9, krt. 6-a, Kühle.